

Náš tednik

Kronika

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

Poštni urad Celovec 2 — Verlagspostamt Klagenfurt 2.

LETO XIV./ŠTEVILKA 47

CELOVEC, DNE 22. NOVEMBRA 1962

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt

CENA 2.— SILINGA

Po volitvah

Volitve v avstrijski državni zbor so prinesle marsikatera presenečenja. Predvsem nihče ni pričakoval, da bo Avstrijska ljudska stranka dobila 5 mandatov več kot socialisti. V državnem zboru bo zastopana z 81, socialisti pa z 76 poslanci. OeVP je pridobila torej na račun socialistov 2 mandata. Nič manj presenetljivo ni bilo številčno nazadovanje stranke neodvisnih (FPOe) v marsikaterih volilnih okrajih Avstrije. Nazadovale je za 21.514 glasov. Le volilni aritmetiki je pripisovati, da bo stranka (kot doslej zastopana v državnem zboru z 8 poslanci).

Močno napredovala je Avstrijska ljudska stranka tudi na Koroškem, kjer je pridobila v primeri z državnoborskim volitvami leta 1959 5.826 glasov ter si s tem zagotovila četrti mandat. Nemški avstrijski volivci še posebej omenjajo precejšen prirostek OeVP v celovškem, velikovškem in beljaškem okraju, ki ga brez pridržka priznavajo glasovom katoliško usmerjenih koroških Slovencev. V teh okrajih je pridobila OeVP skoro 2.500 glasov. V 47 občinah dvojezičnega ozemlja je Avstrijska ljudska stranka deloma znatno napredovala, dočim je socialistična stranka zgubila na našem ozemlju na glasovih v 33 občinah. V deželi je naraslo število glasov pri socialistih le za 316. Vsekakor velika presenečenja, ki na Koroškem brezdvomno ne bodo ostala brez političnih posledic.

Zakaj so socialisti prav na našem ozemlju tako mazadovali? Glavni vzrok je gotovo v tem, da so Slovenci spregledali dvoletno igranje socialistov, ki so jo doslej napram Slovincem igrali. Tudi lepih besed se človek enkrat naveliča, če jim ne sledijo dejanja. Odkar je padla odredba o obveznem dvojezičnem pouku, socialisti ničesar niso naredili, da bi se razmere na šolskem področju vsaj nekoliko izboljšale, kljub temu, da so kot večinska stranka v deželi imeli za to dosti prilike in možnosti.

V krajih z večinsko slovenskim prebivalstvom so marsikje prijavljeni samo še trije, štirje otroci k slovenskemu pouku, iz česar je razvidno, kako zanemarjeno je dejansko manjšinsko osnovno šolstvo v deželi. Dokler se tu razmere ne bodo izboljšale, doni prazno vsaka beseda o strpnosti in mirnem sožitju obeh narodov v deželi, so norene besede socialističnega priznanja našemu kulturnemu in prosvetnemu delu ter priznanja prizadevanjem manjšine na gospodarskem področju. To je jasno pokazal volilni izid.

A tudi Avstrijska ljudska stranka, katero smo podprli pri volitvah iz svetovnozgodovinskih in gospodarskih momentov, bo morala bistveno spremeniti svoje zadržanje do koroških Slovencev. Čelo nemški dnevnik je po volitvah zapisal, da je treba pojmovati za OeVP oddane slovenske glasove le kot predujem zaupanja. Samo po poti, ki jo je nakazal državni poslanec dr. Ludwig Weiss, bo možno priti do zadovoljive rešitve vseh odprtih manjšinskih vprašanj. Dejal je: »Pri obveznostih do manjšine ne gre le zgolj za juridična vprašanja. Zakoni sami manjšinskega vprašanja brez pripravljenosti za medsebojno razumevanje in sodelovanje ne bodo rešili. Premagati moramo preteklost in se približati do novega nazoranja, ki ne sme ikoreniniti v ozkem nacionalnem, ampak evropskem mišljenju.« Če bo to mišljenje narekovalo politiko Avstrijske ljudske stranke do manjšine, potem ima ta stranka resnične izglede, da si pridobi zaupanje med vsemi plastmi ljudstva dvojezičnega ozemlja. Vendar samo tako!

Od OeVP pričakujemo pravično manjšinsko politiko, ki jo mora imeti pogum zagovarjati tudi v svojem strankinem glasilu in pred krajevnimi predstavniki po

Izid volitev v Avstriji

Po zelo ostrem volilnem boju so se preteklo nedeljo po vsej Avstriji v miru vršile volitve. Nikjer ni prišlo do kakšnih pripetljajev. Volitev se je udeležilo povprečno 94 odstotkov volilnih upravičencev kakor leta 1959. Številčno je bil izid sledeči (v oklepaju številke iz leta 1959):

Volilni upravičenci	4.805.409 (4.696.603)
oddani glasovi	4.506.647 (4.424.658)
veljavni glasovi	4.456.782 (4.362.856)
glasovi za OeVP	2.024.579 (1.928.034)
glasovi za SPOe	1.960.590 (1.953.935)
glasovi za FPOe	314.596 (336.110)
glasovi za KPOe	135.482 (142.570)
glasovi za EFP	21.535

Ljudska stranka je torej pridobila 96.536 glasov več, Socialistična stranka pa 6655 več kakor leta 1959. FPOe je izgubila 21.514 glasov, KPOe pa 9096. Po odstotkih je Ljudska stranka napredovala od 44,2 odst. na 45,5 odst. SPOe je padla od 44,8 odst. na 43,9 odst., FPOe od 7,7 odst. na 7,1 odst. in KPOe od 3,3 odst. na 3 odst.

Tako bodo mandate v državnem zboru razdelili po sledečem razporedju: OeVP 81 (doslej 79), SPOe 76 (doslej 78), FPOe 8 (doslej 8).

Volilni izid je jasen: Ljudska stranka je Socialistični stranki odvzela dva mandata. S tem so volivci ustvarili med obema največjima strankama razdalje petih mandatov.

Izid volitev na Koroškem

Na Koroškem je bilo volilnih upravičencev 306.746 (leta 1959 298.028).

Oddani glasovi	279.419 (274.638)
veljavni glasovi	276.499 (271.371)
glasovi za OeVP	94.639 (88.813)
glasovi za SPOe	137.283 (136.967)
glasovi za FPOe	34.544 (36.687)
glasovi za KPOe	8.911 (6.714)
glasovi za EFP	1.122

OeVP je dobila 5.826 glasov več, SPOe 316. FPOe je zgubila 2.143 glasove. Komunisti pa so pridobili 2197 glasov več kakor leta 1959.

Od dvanajst deželnih poslancev, ki jih stavi Koroška, jih odpade šest na SPOe (doslej šest), štirje na OeVP (doslej štirje) in en na FPOe (doslej eden). Mandat iz ostalih glasov je tokrat — po volilni aritmetiki — prešel na štajersko.

Tako so volili v naših občinah

Izidi po okrajih:

Celovski okraj: Oddanih glasov 40.020, neveljavnih glasov 437, veljavnih glasov 39.583. OeVP 13.275 (12.172), SPOe 20.588 (19.847), FPOe 4.584 (5.154), KP 999 (807), EFP 137.

Velikovski okraj: Oddanih glasov: 21.763, neveljavnih glasov: 310, veljavnih glasov: 21.453. OeVP 8.292 (7.594), SPOe 11.015 (11.328), FPOe 1.616 (1.704), KP 457 (333), EFP 73.

Beljaški okraj: Oddanih glasov: 39.546, neveljavnih glasov: 414, veljavnih glasov: 39.132. OeVP 10.148 (9.547), SPOe 22.110 (21.911), FPOe 4.755 (4.852), KP 1.987 (1.600), EFP 132.

Okraj Šmohor: V vseh občinah oddanih glasov: 11.427, neveljavnih glasov: 109, veljavnih glasov: 11.318. OeVP 5.100 (5.037), SPOe 4.259 (4.521), FPOe 1.844 (1.883), KP 88 (41), EFP 27.

Izidi po občinah:

Celovski okraj:

Medgorje: OeVP 159 (138), SPOe 241 (239), FPOe 33 (23), KP 2 (2), EFP 2.
Sele: OeVP 163 (120), SPOe 224 (259), FPOe 7 (8), KP 17 (22), EFP 1.
Svetna ves: OeVP 152 (145), SPOe 254 (216), FPOe 13 (51), KP 38 (42).
Žihpolje: OeVP 276 (258), SPOe 205 (216), FPOe 85 (94), KP 6 (4), EFP 2.
Radlje: OeVP 60 (61), SPOe 130 (149), FPOe 31 (29), KP 0 (1), EFP 2.
Škoflje: OeVP 236 (192), SPOe 581 (583), FPOe 34 (48), KP 7 (20).
Medborovnica: OeVP 164 (160), SPOe 380

občinah. Stvari, kot smo jih doživljali koroški Slovenci ob prihliki zadnjega ljudskega štetja, so za večinski narod nečastne in ga pred zgodovino le omadežujejo.

Dejstvo, da se OeVP tokrat v volilni borbi ni posluževala nobenih nacionalnih gesel proti manjšini, a je pri volitvah kljub temu na glasovih močno pridobila, potrjuje pravilnost njenega tozadavnega zadržanja. S tem pa je že nakazana pot, ki jo mora ubrati stranka v manjšinski politiki, če hoče utrditi in razširiti svoj položaj v deželi. Pridobljeno zaupanje je kaj kmalu zaigrano, lahko za zmeraj!

V nedeljo

VSI NA

SLOMŠKOVO PROSLAVO

v Celovec!

Akademija bo v Domu glasbe.

Začetek ob dveh popoldne.

Podkloster: OeVP 837 (756), SPOe 2223 (1921), FPOe 275 (284), KP 256 (165), EFP 13.

Marija na Zili: OeVP 393 (324), SPOe 644 (680), FPOe 84 (85), KP 48 (50), EFP 17.

Šmohorski okraj

Brdo: OeVP 294 (307), SPOe 411 (448), FPOe 46 (35), KP 5 (2), EFP 2.

Blače: OeVP 188 (189), SPOe 79 (88), FPOe 36 (28), KP 3 (2).

Goriče: OeVP 124 (120), SPOe 180 (184), FPOe 12 (13), KP 3 (3).

Št. Štefan v Ziljski dolini: OeVP 310 (289), SPOe 515 (531), FPOe 45 (53), KP 7 (2), EFP 1.

Velikovski okraj

Tinje: OeVP 141 (134), SPOe 213 (165), FPOe 48 (65), KP 2 (0).

Pliberk: OeVP 314 (311), SPOe 255 (275), FPOe 48 (43), KP 9 (6), EFP 2.

Vovbre: OeVP 336 (342), SPOe 319 (346), FPOe 51 (52), KP 13 (16), EFP 4.

Suha: OeVP 324 (309), SPOe 314 (312), FPOe 37 (38), KP 2 (3), EFP 1.

Libuče: OeVP 198 (194), SPOe 433 (404), FPOe 44 (49), KP 13 (13), EFP 3.

Blato: OeVP 372 (315), SPOe 343 (294), FPOe 11 (14), KP 15 (8), EFP 4.

Bistrica nad Pliberkom: OeVP 331 (313), SPOe 587 (611), FPOe 56 (62), KP 46 (42), EFP 2.

Dobrla ves: OeVP 954 (850), SPOe 1400 (1448), FPOe 118 (137), KP 63 (43), EFP 12.

Bela: OeVP 344 (301), SPOe 775 (911), FPOe 53 (38), KP 117 (66), EFP 3.

Ruda: OeVP 281 (261), SPOe 402 (424), FPOe 82 (111), KP 13 (18), EFP 2.

Djekše: OeVP 246 (240), SPOe 284 (330), FPOe 60 (46), KP 3 (4), EFP 2.

Galicija: OeVP 283 (257), SPOe 445 (481), FPOe 62 (57), KP 9 (8), EFP 5.

Št. Peter na Vašinhah: OeVP 248 (214), SPOe 455 (482), FPOe 49 (40), KP 24 (17).

Grebinj: OeVP 770 (685), SPOe 595 (623), FPOe 181 (224), KP 17 (13), EFP 3.

Žitara ves: OeVP 360 (324), SPOe 713 (689), FPOe 18 (21), KP 9 (9), EFP 3.

Železna Kapla: OeVP 214 (222), SPOe 548 (562), FPOe 24 (31), KP 27 (9), EFP 4.

Globasnica: OeVP 378 (320), SPOe 277 (318), FPOe 41 (26), KP 10 (4), EFP 5.

Velikovec: OeVP 810 (710), SPOe 931 (965), FPOe 331 (322), KP 28 (13), EFP 6.

Važenperk: OeVP 510 (473), SPOe 710 (704), FPOe 121 (153), KP 14 (13), EFP 5.

Škocijan: OeVP 669 (644), SPOe 874 (828), FPOe 112 (113), KP 23 (28), EFP 4.

Politični teden

Po svetu . . .

KUBA IN BERLIN

Sovjetska zveza je umaknila s Kube vse svoje rakete »srednjega kalibra«. Bilo jih je 42. Hruščov in Kennedy sta se tajno sporazumela, da bodo ameriške vojne ladje prešle na odprtem morju rakete, katere vrača SZ v domovino, kjer jih bodo — kot je namignil Hruščov — usmerili proti Zahodni Nemčiji. Dogovorjeni pregled sovjetskih ladij je potekel v najlepšem redu. »Nadzornik« in »nadzorovanci« so se na intimnih praznovanjih svojih srečanj celo med seboj obdarovali. Vendar pa ta idila še ne potrjuje dokončne krize kubanskega problema. Obe strani še vedno naštevata vrsto nerešenih vprašanj. Ko pravimo »obe strani«, mislimo predvsem na Washington in Havano, ki vztrajata pri nekaterih zahtevah, katerih druga stran nikakor neče sprejeti, oziroma obe odločno zavračata nekatere nasprotnikove pogoje. Sovjetska zveza je pokazala v razpletu kubanske krize največjo pripravljenost na popuščanje, kar ji je dodelilo nevhvaležno vlogo posrednika med Castrom in Kennedyjem, s skrajno vnaprejšnjo zagotovljenim »dobičkom« — nezadovoljstvom v Havani in v Washingtonu.

ZDA trdovratno vztrajajo pri dveh zahtevah: Kuba mora dovoliti mednarodno verifikacijo odstranitve raketnih oporišč s »sladkornega otoka«, razen tega pa mora SZ umakniti s Kube tudi nekako 30 bombnikov IL-28, katere prištevajo strategiji Pentagona med ofenzivno orožje.

Mikojanova posredniška vloga v Havani vsakakor ni bila lahka. To lahko sklepamo iz precej odkritih priznanj s kubanske in sovjetske strani o raznih nespornostih, iz sumljivega molka kubanske tiske o razgovorih sovjetskega podpredsednika s kubanskimi voditelji, kakor tudi iz podatka, da je Mikojan podaljšal svoj obisk od prvotno zamišljenih nekoliko dni na več kot dva tedna. Naposled je bil, kot kaže, vendar dosežen sporazum v obliki skupnega sovjetsko-kubanskega memoranduma generalnemu sekretarju OZN U Tantu. Memorandum naj bi bil osnova v prihodnjih tripartitnih pogajanjih z ZDA, s pomočjo in v okviru OZN.

Zahodni tisk razpravlja precej odkrito o možnostih ameriškega popuščanja v berlinskem vprašanju v zameno za sovjetske koncesije v kubanski krizi. Tajno dopisovanje med Hruščevom in Kennedyjem, ki še ni prenehalo, je dalo tem govornicam pečat verjetnosti. Bonnski kancler je bil zadnje čase zelo zaposlen z notranjo krizo v Zahodni Nemčiji in njeni koalicijski vladi, katero je izzvala afera v zvezi s časopisom »Der Spiegel«. Kaže pa, da je »nevarenost« sporazumevanja med Mosko in Washingtonom o Berlinu prisilila Adenauerja, da

je pustil vlado v krizi in pohitel na obisk v Belo hišo. Končno sporočilo o sestanku Kennedy-Adenauer govori o »razgovorih v nepristranskem in prijateljskem duhu«, o »popolnem soglasju obeh vlad v oceni mednarodnega položaja« in podobno. Vendar kaže, da se Adenauer ni vrnil v Berlin do cela pomirjen. Tisti del sporočila, ki govori o Berlinu, je zelo meglen. Razen tega je ameriški predsednik javno pozdravil bonnskega predsednika z »neprijetno« vestjo, da je »verjetno na pragu pomembnega preloma v zgodovini odnosov med Vzhodom in Zahodom«.

RAZOROŽITVENA KONFERENCA

Ameriški delegat Arthur Dean je javil političnemu odboru generalne skupščine OZN, da se je sporazumel z drugim podpredsednikom ženevske razorožitvene konference Sovjetom Zorinom, da se bodo pogajanja osemnajstih zopet nadaljevala v lemanskem mestu. Nadaljevanje se bo pričelo v ponedeljek, 26. novembra. Dean je še pojasnil, da je bil sklep sprejet v soglasju s predstavniki drugih držav-članic te konference.

FRANCOSKO-JUGOSLOVANSKA GOSPODARSKA POGAJANJA

V Beogradu so se začela francosko-jugoslovanska pogajanja za sklenitev trgovskega sporazuma za čas od 1. januarja do 31. decembra 1963. Jugoslavija, ki je uredila svoje odnose s Parizom po rešitvi alžirskega vprašanja, meni, da je prizadeta v svojih gospodarskih odnosih s Francijo. Jugoslovanska delegacija bo vztrajala na tem, da bo dosegla od Francije isto postopanje, kot ga uživajo države, ki so že članice OECE. Pariz pa nasprotno zanika te olajšave Jugoslaviji in izvaja v trgovinski izmenjavi znatne prikradave. Jugoslovanski dolgovi Franciji znašajo okoli 90 milijonov dolarjev in beograjski posredniki bi mogli zaprositi za omiljenje zapadlosti plačilnih rokov.

SLOVENCİ NA VOLITVAH V TRSTU

Tržaški Slovenci so pretekle dni praznovali posebno lepo zmago Skupne slovenske liste pri občinskih volitvah v Trstu. V tržaški občini je 4.836 Slovencev glasovalo za Skupno slovensko listo in s tem slovesno izpričalo, da v njihovih prsih še bije zvesto slovensko srce.

Zmagala je ideja skupnosti. Tržaški Slovenci so pokazali, da jim je narodna reč res sveta zadeva, povzdignjena nad ostale zemске skrbi. Pokazali so, da so razumeli važen zgodovinski trenutek, ko je šlo za usodno odločitev: ali samostojen in enoten nastop v Skupni slovenski listi, ali utapljanje v italijanskih strankah. Izbrali so prvo, edino pravilno pot in tako položili čvrsto politično podlago za ohranitev in okrepitev slovenstva na Tržaškem.

Razumljivo je, da v vseh pogledih ne morejo Slovenci vedno iti vsi pod isti klo-buk. To tudi ni potrebno. Skupnost, ki so jo ustanovili za nastop pri tržaških občinskih volitvah, temelji na programu, o katerem so se sporazumele Slovenska katoliška skupnost, Slovenska demokratska zveza, Slovenska krščansko-socialna zveza in skupina neodvisnih Slovencev. Ta program vsebuje za vse sprejemljiva krščanska, narodnostna, socialna in demokratična načela. Izključuje le desne in leve totalitarce. Vsaka skupina ima še posebno poslanstvo, ki ga opravlja tako, da se steka v širši skupno sprejeti program v duhu medsebojne ljubezni in spoštovanja. Ustanovljen je bil Svet Skupne slovenske liste. Ta skupni forum bo skrbel in jamčil za točno in pravilno izvajanje volilnega programa, sodeloval pri sestavljanju vprašanj, interpellacij, poročil ter govorov slovenskega zastopstva v občinskem svetu. Posvetoval se bo tudi o morebitnih nastopih Skupne slovenske liste in njenih predstavnikov v javnosti. Do-kočal bo taktiko za skupno delovanje.

. . . in pri nas v Avstriji

VOLITVE

Volilna kampanja za politično ravnostje v naši deželi, ki se je vrtela v glavnem okrog dveh strank, se je končala preteklo nedeljo, ko so se po vsej Avstriji vršile državnozborske volitve. Po najnovejših podatkih je bilo 4.805.409 volilnih upravičencev, to je okoli 210.000 volivcev več kot na zadnjih volitvah leta 1959.

Že prvi izidi volitev so jasno pokazali, da dobivlja igro Avstrijska ljudska stranka. S tem se je njena milimetrski prednost napram drugi največji avstrijski stranki SPOe izdatno podaljšala. Reči moramo, da so socialisti prav zaradi volilne aritmetike imeli smolo glede razdelitve mandatorov. V nekaterih volilnih okrožjih jim je manjkalo do naslednjega mandata samo nekaj glasov. V St. Pöltnu je bilo celo samo 60 glasov premalo za novi mandat. Vendar se je 1959 pri volitvah podobno zgodilo tudi Avstrijski ljudski stranki. OeVP je tokrat dobila 81 mandatorov, medtem ko je Socialistična stranka zgubila dva. Najbolj so prizadeti komunisti ter pristaši Ottona Moldensa EFP, ki se niso priborili niti do enega mandata.

V torek, 20. novembra 1962, je stara vlada odstopila. Vendar bo še provizorično nadalje vodila posle, dokler ne bo sestavljena nova vlada.

NOVA VLADA

Trenutno leži na Avstrijski ljudski in Socialistični stranki, da se pobotata — najprej vsaka zase —, na kateri osnovi naj sloni naslednja vlada. Pri teh načrtovanjih se je letos prvičkrat slišalo, da Ljudska stranka misli vključiti tudi FPOe v vladno koalicijsko. To bi odgovarjalo vzorcu, po katerem je zgrajena švicarska vlada.

»A ni dovolj to ugotavljati, ampak čutiti se moramo sokrivne v tisoč rečeh te velike žaloigre v cerkvenem pogledu. Nepri-stranska zgodovinska raziskovanja delovanja katoliške Cerkve dokazujejo in na zgovoren način govorijo, da je bilo veliko krivde in velikih pohujšanj v življenju Cerkve v srednjem veku. Ko gremo na koncil moramo zaradi tega vsi moliti kesanje...«

»V tej zgodovinski uri vzpodbujamo svo je vernike k resni pokori za vse nezaslišane zločine, ki so jih povzročile naše brez-

škof iz Hildesheima v Nemčiji msgr. Janssens je odredil, da morajo vsi bogoslovci v njegovi škofiji študirati italijanski ali španski jezik, da bodo lahko nudili svojo asistenco številnim delavcem, ki iz omenjenih dežel prihajajo v nemško zvezno republiko. — Kdaj se bodo v Celovcu učili nemški bogoslovci slovensko?

božne vlade v imenu našega ljudstva, ko so gazile osnovne človečanske pravice...«

Žal, se pri nas kristjani v pripravi na koncil niso izpraševali po krivicah, ki so jih delali in jih še delajo sokristjanom v gaženju osnovnih narodnih in človečanskih pravic. Tudi pri nas je bilo in je še mnogo pohujšanj. Kdor živi med ljudmi, to vidi in sliši na lastne oči.

SLOVENCİ

doma in po svetu

Slovenski duhovniki so zborovali v Trstu

Zborovanje je bilo v Trstu dne 23. in 24. avgusta t. l. Udeležilo se ga je 81 slovenskih duhovnikov. Po večini iz goriške nadškofije ter tržaške in krške škofije. Na sestanek pa so prišli tudi slovenski duhovniki, ki delujejo med slovenskimi izseljenci v Angliji, Belgiji, Franciji, Nemčiji, Argentini ter Severni Ameriki in Kanadi. Dejansko skoro z vseh držav na svetu, razen iz daljnje Avstralije.

Za vodstvo pastoralnega tečaja je bil izvoljen predsednik Duhovske zveze dr. Al. Škerl iz Trsta, v predsedstvu so pa še bili: gg. Aleš Zechner iz Celovca, msgr. dr. Fr. Močnik iz Gorice, direktor Anton Orchar iz Argentine, Vinko Zakelj, predsednik Dušnopastirskega odbora za Zahodno Evropo iz Belgije in župnik Černetz iz videmske nadškofije kot zastopnik Beneških Slovencev. Udeležil se ga je tudi tržaški škof msgr. Santini, po-zdravna pisma so pa poslali nadškof Pangrazio iz Gorice, škof dr. Köstner iz Celovca, prelat dr. Blum iz Celovca, rektor slovenskega semenišča v Adroguéju v Argentini dr. Franc Gnidovec ter predsednik Južnoameriške Baragove zveze dr. Filip Zakelj iz Argentine.

Pastoralni tečaj slovenskih zamejskih duhovnikov se je začel 23. avgusta s cerkveno pobožnostjo v semeniški kapeli z uvodnim premišljevanjem msgr. dr. Jakoba Ukmarja o sedanjem času. Nato je zborovanje začel predsednik Duhovske zveze dr. Al. Škerl, za njim je pa udeležence pozdravil v slovenskem jeziku tržaški škof msgr. Santini. Popoldansko predavanje o »vplivu tehnike na versko življenje in dušno pastirstvo« je imel g. dr. Lojze Šuštar, popoldansko o »okrožnici Mater et Magistra« dr. Matej Poštovan, o »delavskem vprašanju na Tržaškem« pa župnik Albin Germek.

Naslednji dan v petek 24. avgusta je bilo najprej v kapeli premišljevanje msgr. dr. Jakoba Ukmarja o dušnem pastirstvu v sedanjem času, nato pa je imel dr. Matej Poštovan drugo predavanje o temi »Iskanje poti za spreobračanje današnjega človeka«. Popoldne tega dne sta bili na sporedu predavanja: »Vprašanje sodobne katehetike dr. Lojza Šuštarja« in »Poučevanje verouka med Slovenci« župnika Marijana Živica.

Po predavanjih so bile vedno debate, nato pa so bile sprejete resolucije za praktično delo. Sklenjeno je bilo tudi, da se bo pastoralni tečaj vršil tudi prihodnje leto 1963 in sicer v Gorici.

Zaključno pobožnost z zahvalno pesmijo je imel v semeniški kapeli znova tržaški škof msgr. Santini. Zaključili so jo pa slovenski duhovniki z mogočno pesmijo »Kristus mora kraljevati«.

Letošnji pastoralni tečaj slovenskih duhovnikov je bil drugi ter je znova zbral slovenske duhovnike, ki delujejo med Slovenci na Primorskem, Goriškem, Koroškem ter različnih državah po svetu. Je to nekaj mali slov. koncil, katerega namen je, kako še bolj poskrbeti za dušnopastirsko delo med Slovenci v zamejstvu.

Slovenske melodije na Sydnejskem radiu

V Avstraliji cerkveno petje daleč ni tako razvito kot je pri nas doma, kjer ima vsaka majhna fara svoj lastni pevski zbor. Bilo bi nenavadno, če bi bile nedeljske maše brez zborovega petja. V Avstraliji pa so navadno vse nedeljske maše brez petja — tudi ob največjih praznikih. Pri Sv. Frančišku v Paddingtonu, kjer je slovenski dušnopastirski urad, se je to malo spremenilo. Domači patri so poslali slovensko petje v dvorani in so takoj prišli k patru Odilu s prošnjo, če bi mogel organizirati farni pevski zbor — seveda za popolnoma avstralsko, angleško govorečo faro. Pater Odilo se ni dal dvakrat prositi. Šel je na delo in takoj priredil celo vrsto slov. skladb. Vzel je naravnost klasične besedila pokojnega clevelandskega pesnika Ivana Zormana, ki je napravil prelepe prevode naših najlepših in najbolj znamenitih pesmi.

Slovenci v Avstraliji so začeli peti. Avstralski pevci so bili takoj vsi prevzeti od lepote naših melodij. Ko so prvič javno zapeli v velikanski cerkvi, je vse strmelo in o tem govorilo in tako je prišla vest o novem slovenskem zboru na ušesa tudi največji radijski postaji v mestu. Takoj so prosili, da bi oddajali petje po radiu.

Hladnikovo latinsko mašo so Slovenci peli na čast presvetega Rožnega venca. Zapeli so tudi »Marija skozi življenje«, Riharjev »Panis angelicus«, potem Hribarjevo pesem na čast farnemu patronu sv. Frančišku Asiškemu. V nedeljo, 14. oktobra, so peli po radiu. In kar dobro je šlo. Prishnilo je dvomilijonsko mesto. Daleč v okolico je donela slovenska pesem. Petje vodi č. g. Odilo Hajnšek, pri orglah pa sedi gdč. Tanja Matulič.

Maša je bila zelo dobro obiskana. Drugi pa so poslušali naše pesmi kar doma preko radia ter jih posnemali na svoje magnetofone. Petje je zbudilo veliko pozornost. Slovenska pesem bo obogatila Avstralijo.

Radijska postaja je prosila še posebej, naj bi Slovenci zapeli samostojno v slovenskem jeziku po radiu. Tudi televizija se zanima zanje.

ROMAN RUS:

VESTI O KONCILU

Koncilski dela v začetku meseca novembra 1962

Kot smo že poročali od 1. do 4. novembra ni bilo koncilskih zasedanj, zaradi praznika Vseh svetnikov in vernih duš in proslave 4. obletnice kronanja papeža Janeza XXIII. V ponedeljek, dne 5. novembra so se koncilski očetje zbrali na prvo glavno kongregacijo v tem mesecu, na kateri so razpravljali o najsvetejši evharistični skrivnosti. V razpravljanje je vposeglo 24 koncilskih očetov. Seje tega dne se je udeležilo 2.196 koncilskih očetov.

Sveto mašo so darovali v maronitskem obredu. Ta obred predstavlja ljudsko liturgijo. Je preprost in izpričuje živo življenje, ki se izraža v uporabi kadila, diadloga med sodarovalcem in množico, v berilih in pesmi. Obred se vrši v sirskem jeziku, ki predstavlja zadnji razvoj aramejskega, v katerem so govorili Kristus, Marija in apostoli. Ganljivo je bilo slišati prvič po 20 stoletjih v baziliki sv. Petra besede posvetitve v istem jeziku, v katerem jih je izrekel Kristus pri zadnji večerji.

V torek, dne 6. nov. so se koncilski očetje zbrali na 13. sejo, v teku katere so nadaljevali z razpravljanjem o drugem poglavju sheme o liturgiji: o sveti evharistiji.

Seji tega dne je predsedoval sirski patriarh iz Antiohije kardinal Tappouni. Sveto mašo je daroval škof iz Csanada na Madžarskem, msgr. Hamwas. Knjigo evangeli-

jev je izpostavil podtajnik koncila msgr. Kemp. Navzočih je bilo 2.211 koncilskih očetov. Govorilo jih je 24, med njimi šibeniški škof msgr. Josip Arnerić.

V sredo, dne 7. 11. so koncilski očetje nadaljevali z razpravljanjem tretjega poglavja sheme o liturgiji, ki obravnava zakramente in zakramentale.

V petek, dne 9. nov., so nadaljevali na novi seji z razpravljanjem o brevirju. Govorilo je 12 kardinalov in sedem nadškofov in škofov, med njimi splitski škof msgr. Franić. S tem razpravljanjem so nadaljevali še v soboto, 10. nov.

Iz pisma nemških škofov

Preden so odšli nemški škofje v Rim, so objavili svojim vernikom skupno pastirsko pismo. Med drugim so v tem pismu tudi poudarili:

»V teku zadnjih 100 let od zadnjega koncila dalje je industrializacija naše dežele silno napredovala, ljudje pa so se nakopičili po mestih, ki so se čudovito razvila. Na žalost je pa sredi tega prevrata načina življenja in dela veliko kristjanov zgubilo stik s Cerkvijo in opustilo življenje po veri. Duhovna puščava je na široko zajela našo deželo...« Nato pravijo škofje, da morajo nemški katoličani ponavljati: »mea culpa« za vse, kar niso storili in kar so opustili.

Kratke kulturne vesti

● BEOGRAD

V Beograd je pripotovala delegacija sovjetskih književnikov — glavni urednik revije »Literarna vprašanja« Vitalij Ozerov, estonski pesnik Juhan Smuul in kavkaški književnik Alim Kesokov. Kot gostje Zveze književnikov Jugoslavije bodo sovjetski književniki ostali v Jugoslaviji štirinajst dni.

● PARIZ

Uprizoritev Verdijeve »Aide« v pariški Veliki operi je naletela na izredno lep sprejem pri občinstvu in kritikih. Na krstni predstavi so sopranistko Galino Višnjevsko, ki je pela Aido, štiridesetkrat priklicali pred zastor. Kritiki so zapisali, da je umetnica celo nadigrala Renato Tebaldi ter da je bila najboljša v tretjem dejanju. Zasedba vlog je bila mednarodna!

● SALZBURG

V salzburskem deželnem gledališču so pripravili krstno predstavo nove opere avstrijskega skladatelja Paula Konta »Sanjsko življenje«. To delo je bilo prvotno nagrajeno na natečaju Dunajske Volksopere, vendar opere same tam niso izvedli, tako da so se je lotili v Salzburgu. Krstna predstava je bila 11. novembra. Dirigiral je Bernhard Klee.

● TOKIO

Na povabilo časopisne agencije Jomiuri in televizijske družbe Nipon je odšla na Japonsko 42-članska Bavarska baletna skupina iz Münchena. Nemški plesalci bodo nastopili v nekaj največjih japonskih mestih.

● VELIKO SELO

V Srbiji so odkrili ikone, ki so velike umetniške vrednosti. V Velikem selu blizu vasi Slanac se nahaja cerkev, ki jo je leta 1843 sezidal knez Miloš. Po svoji arhitekturi je docela podobna ostalim stavbam te vrste, toda v njeni notranjosti se nahaja vrsta predmetov velike umetniške vrednosti, od ikon do cerkvenega pribora.

● AMERIKA

Ameriški arheologi so našli v razvalinah starega mesta Šehem, okoli 60 kilometrov severno od mesta Jeruzalema, tablice, ki izvirajo po sodbi izvedencev iz 18. in 12. stoletja pred Kristusom. Na tablicah so med drugim našli sporočila egiptovskega guvernerja v Šehemu faraonu.

● DANSKA

Danski slikar Erik Munster je izumil novo delovno metodo abstraktnega slikarstva: slike izdeluje s pomočjo svojega avtomobilskega brisalca za šipe.

● NEMCIJA

Med 20.000 novimi knjigami, ki so letos izšle na nemškem knjižnem trgu, ni nobene izrečnega bestsellerja. Kot razveseljive pozdravljajo knjige mladih avtorjev, zlasti iz dežel vzhodnega bloka, ki pa nikakor ne prinašajo vzhodnjaške ali podobne literature. To je prišlo do izraza na tradicionalnem predbožičnem sestanku nemških založnikov in knjižničarjev, ki se je vršil v Bachumu. Založnik Benno Mascher je poudaril, da razpravljajo zlasti Poljaki in pisatelji v Jugoslaviji kritično o vprašanjih sile in oblasti na tak način, kot bi to v sovjetski coni Nemčije nikoli ne dovolili.

● NÜRNBERG

Mladi gledališki umetniki v Nürnbergu so ustanovili skupino »Novo gledališče«, ki se je prvič predstavila javnosti koncem septembra. Člani gledališča so pripravljali uprizorjati gledališke predstave po naročilu kar na domovih naročnikov, ki premorejo dovolj velik prostor in pa zadostno vsoto za honorar.

● PARIZ

V Parizu je umrl skladatelj Aleksander Spitzmueller. Med njegovimi najbolj znanimi deli sta »Beati mortui« in eden izmed »Psalmov«, ki so ju izvajali prvič na beneškem festivalu leta 1952.

● RIM

Dirigent Tullio Serafin je postal glavni umetniški konzulent pri rimski Operi. 84 let stari Serafin je bil od leta 1924 do 1934 prvi dirigent v Metropolitani v New Yorku.

KULTURNI OBZORNİK

V svetlobi »Mrtvega oznanila« Bora Kostanka

Ob dotikih z odmevi na uprizoritev v celovškem Domu glasbe

Nismo imeli v programu, da se bomo v slovenskih in nemških listih razpisovali o mojem dramskem poizkusu »Mrtvo oznanilo«, ki je otvorilo (slučajno) odrsko pomlad novo ustanovljenemu odru mladje; ni se nam zdelo v smislu poizkusa ter nivoja odra, da bi postavili v dramo podano izpoved na nivo, ki bi ustrezal ravno še sledečemu poljudskemu duhu, ter servirali kvintesenca na način, ki bi gledavcu prihranil vsak razumski postopek. Tudi beseda ob poizkusu izpod peresa Miška Mačka ni imela tega namena. A ko zapažamo, da gredo nekateri pisci poročili ali kritik (namenoma ali namenoma) mimo bistvenih dramskih teženj in sploh mimo »kritike« ali »reportaže«; ko se razkošajo v pripoved vseh mogočih pristranskih momentov in se otiplje, da jim je tudi (ali prav) kulturno delo le povod za taka iznašanja; ko se k ozkostransko se ponavljajočim pogledom pridružijo še mogoče prav zaradi tega napak sprejeti odstavki; ko začenjajo inozemski slovenski listi dobesedno prevzemati te izneske v svojem tisku ter s tem širiti stvari, ki jih v tem slučaju ni, ki kažejo samo, da pisci teh odmevov niso zadosti sledili in razumeli, zakaj je šlo — se nam zdi pojasnjujoča beseda vendar potrebna. Prav zaradi stvari same ter zaradi šepajočih piščevih odnosov do umetnosti v splošnem, Opiram se na predloge odmeva v Slovenskem vestniku, vendar velja odgovor nanj — vsem.

Vedno zopet se najdejo ljudje, ki umetnosti postavljajo drzne kriterije, ki tako izzvenijo bolj v osebne pogoje napram umetnosti. Nekje smo brali: »Umetnina pa bo Mrtvo oznanilo postalo šele tedaj, ko se bo avtorju posrečilo, tisto, kar je sedaj še naravnost povedal, prispodobno povedati tako, da bo vseeno vsakdo vedel, za kaj gre«.

Ne bom sam ocenjeval svojega dela, ali je umetnina ali ni. Pač pa se človek spotika ob vseh onih kriterijskih ljudeh, ki si predstavljajo umetnost tako vsakdanjo, da jo je mogoče opredeliti z nekaj napotki in kopico dobrih naukov. Mogoče je za pisca citiranega stavka bistvo umetnosti v prispodobnosti, potem je umetnost pač zelo omejena in zaprta. Vsaka napoved, ki se giba komaj na akcidenčni periferiji kažipotov v »raja« umetnosti, se nam zdi prazna in filistrska — in je zato ne priznamo!

Načelno se nam protivi, da vsakdo hoče razpravljati o umetnosti ter da o stvarih smejo dogmatizirati ljudje, ki — oprostite — o stvari le malo ali pa ničesar ne razumejo.

Mrtvo oznanilo je res poizkus; a poizkus, ki zahteva kljub vsemu jasen odgovor. Kdor je mislil, da je šel tisto nedeljo »gledat igrok«, se je precej zmotil. Mogoče smo prepozno zapazili, da v tej drami ni bilo gledavcev, vsi smo »igrali«. Fant, dekle in čakajoči so bili le naše globlje oči, naša pazljivejša ušesa, naš podvojen čut, naša plodnejša duša. In to dramo še vedno igramo vsi navzoči do neke točke, ki se še vedno dotika prostornega trenutka, ki je ostal še od tiste nedelje poln umiranja (na ukaz oblasti!!!) glasbe, predmeta, duha in teles, poln besedne otraplosti in olesenelosti kretanj. Nekje neha skupen utrip, nekje prične nastop slehernika v slehernih življenjih...

Vrsta je bila na tebi, da bi nastopil in s tvojim odgovorom napolnil odprtost, ki je obvisela ob koncu drame na odru. Ne morem presoditi, koliko ljudi je to storilo. Samo sodeč po nekaterih javnih odmevih vem, da vsi tega niso storili. Kajti razlaga — kot jo beremo na primer v Slovenskem vestniku — »da je samo v filozofskem razglabljanju mogoče stvari najti sprejemljiv zaključek in zadovoljiv odgovor«, je zelo poceni odgovor na odprto dramo, je v bistvu resignacija (ki jo očitajo nam), beg pred resničnostjo v neko nadaljnje skrivno čakanje, predvsem pa strah pred osebnim dejanskim »da« k fiasku ob odprtosti.

Kajti v smrti »na ukaz oblasti« še dolgo ni resnične narodnostne smrti; da, prav v tem je povod vsemu upravičenemu optimizmu, ki se nam v odprtem povabilu dramskega zaključka ponudi posebno očitno, ki pa so ga kritike obrnile v pesimizem (primerjaj I, 3. prizor. »A vi pozabljate, da je razlika med smrtjo in pokopom. Življenje je pogoj za vsako smrt, za pokop so pogojni le pogrebi«. Pogrebi so na delu, a to ni usodno; ves življenjski narodnostni optimizem je v naslednji viziji: »Najprej mora priti čas življenja vsakemu narodu«, preden utone na ta ali oni način v lavi zgodovine. In ne bo za naš rod ta čas šele prišel? Ob tem življenju bi nas moral tekst razsvetliti do optimističnejših kritik!

Piscu ali piscem odmeva v Slovenskem vestniku odgovarjamo, da fantova smrt ni samomor. Da torej stavek »beg pod vlak ne more biti izhod in resignacija ne sme biti program« nikakor ne drži, ker nasprotuje celotnemu idejnemu smislu, je mogoče razložiti bolj s preslišanjem teksta ali prehitrim begom besed mimo našega poslušala, kakor z namenoma tako postavljeno rešitvijo.

Ob vseh razveseljivih nalivih mnenj o tej drami, ki je marsikoga privedla vsaj do molka ali ga prestrašila in razburila, imamo vtis, da bo Mrtvo oznanilo za nekatere tudi še zdaj ostalo »osporavan torzo«. Tako kot so ob predstavi Mrtvega oznanila zajahali spet čisto osebni konjički čez kulturno polje — ne da bi pomislili, da podkve le škodujejo rasti, bomo verjetno doživljali še nadalje, da vsi vendar ne jemljemo tako resno — pogreba naše besede. Res je, osebe Mrtvega oznanila so se prikazovale v objetju smrti in teme, vendar moramo vedeti, da samo zato, da boš živel — ti. Kajti venomer morajo znati nekateri umreti, da morejo drugi živeti.

Boro Kostanek

Celovška »Kleine Zeitung« je v svoji številki po uprizoritvi »Mrtvega oznanila« nemški javnosti predstavila oder in dramo v poročilu, ki ga dobesedno prinašamo:

Slowenische Laien-Bühne stellt sich vor

BORO KOSTANEKS »MRTVO OZNANILO« IM BLAUEN SAAL

Wie wir bereits in unserer letzten Wochenausgabe angekündigt haben, trat am Sonntag, den 14. Oktober 1962, um 14 Uhr, ein Kreis von jungen spielbegeisterten Menschen, der sich »Oder mladje« (Bühne Jungholz) nennt, erstmals vor die Öffentlichkeit. Zu diesem bedeutsamen Ereignis, bei dem das Erstlingsdrama des bereits in der Zeitschrift »mladje« hervorgetretenen jungen slowenischen Kärntner Dichters Boro Kostanek zur Aufführung gelangte, waren auch Vertreter des öffentlichen und kulturellen Lebens des Kärntner Slowenen erschienen.

Diese Aufführung, die unter der Regie des bereits in anderen einfacheren Stücken erprobten Slavistikstudenten Erich Prunč zu einem hinreißenden und qualitätsvollen Ereignis wurde, zeigt in symbolischen Gestalten, die nur als Typen auftreten, den Leidensweg eines kleinen Volkes und schließlich die Letargie im Müde werden nach dauernder Anstrengung. Bursch und Mädchen, hervorragend dargestellt von Erich Prunč und Maria Partl, suchen sich in der Nacht und finden sich schließlich. Ihr Idealismus setzt manche Menschen ihrer Umwelt auf die Anklagebank, muß aber feststellen, daß die Schuld dieser Versunkenheit in sich selbst nicht immer bei den einzelnen selbst liegt. Die Menge der Wartenden, die das ganze Spiel über auf der Bühne bleibt, ist Repräsentant des Volkes und zeigt es in bezeichnender und oft nur angedeuteten Einzelschicksalen. Der unsichtbare König gibt den Anstoß für das Verhalten der beiden Hauptgestalten Bursch und Mädchen.

Die Regie sah eine in der modernen Theaterliteratur häufig geübte Praxis vor: offene Bühne vor Beginn der Vorstellung, die Schauspieler treten aus dem Publikum, sie sprechen zum und für das Publikum, denn die leise Anklage gilt jedem einzelnen.

Dr. R. V.

KNJIGA

Založniški jubilej Matice Hrvatske

Pred 120 leti, leta 1842, je bila v okviru Narodne čitalnice ilirske ustanovljena Matica hrvatska.

V zvezi z budutvijo narodov v Evropi, posebno slovanskih, so se začele povsod ustanavljati matice, v cilju, da s pomočjo svetnega dela pomagajo pri oblikovanju narodnosti. Tako je bila l. 1826 ustanovljena Matica Srbska. V okviru Ilirske čitalnice pa je bila ustanovljena tudi Matica Ilirska. Pojavila se je kot društvo, katerega namen je bil dati hrvatskemu ljudstvu potrebne knjige, s pomočjo katerih bi dvignilo svojo kulturno raven.

Leta 1874 je Matica Ilirska menjala svoje ime in ga spremenila v Matico Hrvatsko. Ta je še bolj okrepila svojo dejavnost. Izdala je vrsto knjig takrat najuglednejših hrvaških pisateljev.

Matica Hrvatska razpolaga danes z več knjižnicami, kjer je moč dobiti vsa dela, od grških in rimskih klasikov do najodobnejših pisateljev, od zgodovine umetnosti do zgodovine književnosti, političnih zgodovin, pedagogije, sociologije, itd., kar jasno priča o tem, kako živo se je vključila s svojim delom tudi v najnovejša svetovna dogajanja.

Literarna sezona v Franciji

V Franciji je nova literarna sezona že v polnem teku. Po množini novih knjig je med založbami tudi to jesen na prvem mestu Gallinard, ki mu pa sledi takoj za petami založba Julliard, za katero pa tudi ne zastajajo mnogo Seull in Laffont. Pa tudi nekatere stare založbe, ki so v prejšnjih letih oklevale z izdajanjem novih del, poskušajo zamudo nadoknaditi. Tako se je založba Grasset pojavila takoj v začetku nove sezone z neverjetno velikim številom novih romanov.

Časopisje piše, da še ni bilo nobeno jesen tako velike poplave novih knjig. Kritiki in člani raznih razsodišč za književne nagrade so se znašli pred tako množico ostvarjenj neznanih začetnikov, da morajo imeti že velik spretosti in zanesljiv nagov, če hočejo izluščiti zrno od pleva. Sicer pa pišejo pariški kritiki, da še niso odkrili takih novih del, ki bi jih lahko priporočili čitateljem in članom razsodišč za skorajšnjo podelitev tradicionalnih nagrad, kot so Goncourt, Renaudot, Femina in Medici.

Kritik revije »Ants«, Mathieu Galey, razočaran predlaga, naj letos nagrade Goncourt sploh ne podelijo, da se ne ponovi blamaža iz prejšnjih let, ko so podelili to najuglednejšo francosko književno nagrado brezpomembnim avtorjem.

Drugi kritiki gledajo na položaj sicer manj mračno, čeprav tudi oni še niso iz poplave novih del izločili niti enega dela, ki bi se odlikovalo po posebnih vrednotah. Kritiki dnevnika »Mondes«, Pierre Henri Simon piše: »V novi sezoni ne primanjkuje romanpiscev, ki znajo pisati, vendar so njihova dela polna žalostnih misli in črnih slutenj.« Sicer med na novo objavljenimi deli mladih piscev omenjajo zlasti romane »Beg na Dansko« Jean-Claude Brisvilla, »Jug« Yvesa Bergera, »Gospodski otroci« Guya Ponce de Leona in »Pometaj snega« Rene-Jeana Clota. Uspeh je dosegel tudi roman mlade alžirske pisateljice Assie Debar »Otroci novega sveta«.

Tako je le težko napovedati, katera nova dela si bodo v prihodnjih tednih pridobila znane literarne nagrade Francije. Literarni disk raje piše o delih že znanih pesnikov. Od teh je vzbudil večje zanimanje nedavno objavljen roman Roberta Escarpita »Sveta Lisistrata«. Escarpit je bil do sedaj bolj znan kot literarni sociolog, kot pa pisec romanov. To neobičajno duhovito pisano delo nadaljuje najboljše izročilo klasičnega francoskega romana. Kritiki sicer očitajo Escarpitovemu romanu konstruktivizem. S simpatijami so tudi sprejeli novi roman akademika Maurica Genevoixe »Loira, Agneza in otroci«, ki riše zgodbo, like in čustva iz davno minulega sveta. Kritiki omenjajo še nove romane srednje generacije kot so Gilbert Cesbrone, Loys Nasson in Colette Andry.

Primerjajoč sedanja dela starejših in mladih francoskih pisateljev je neki kritik zapisal, da je mlad francoski pisatelj, kot se zdi, nagnjen k temnim barvam in brezizhodnim mračnim razmišljanjem, medtem ko starejši pisatelji na srečo izražajo v svojih delih vedno polnost življenja, človeško srečo in bodočnost.

ŠT. JAKOB V ROŽU (Zlata poroka)

Le redko doživljamo jubileje zlatih porok. V nedeljo, 4. novembra, sta mogla stopiti pred zlatoporočni oltar Korpni-kova jubilarita iz Velike vasi, Prim Watzko in Ana, rojena Fantur. Prav na obletni dan svoje poroke, ki sta jo obhajala 4. novembra leta 1912 ob asistenci pokojnega župnika Mateja Ražuna, sta prišla s svojimi otroki in otrok otroki v župniško kapelo, da obnovita svojo poročno obljubo ljubezni in zvestobe ter se zahvalita za božji blagoslov in božjo pomoč. Po obredu zlate poroke je bila zahvalna sv. maša. Na domu pa se je razvila vesela družabnost v krogu ožjih sorodnikov. Do solz ganjena sta jubilarita prisluhnila deklamaciji vnukinje Fride Zwittnig, ki je govorila o nedolžni Urški med angelčki in o Primiju ter Miciji, ki ju ni več med živimi. In se zopet nasmejala ob veseli pesmi lastnih otrok in ostalih sorodnikov iz Korpnikove in Mežnarjeve družine. Izmed 13 parov novoporočencev leta 1912 sta edina, ki obhajata ta jubilej. Le Kranjčeva mama Uršula Egartner, rojena Isop iz Lebnove družine, in Vožnikova mama Uršula Gröblacher, rojena Isop, sta še edini živeči vdovi izmed tistih tedaj srečno poročenih. In pred mesecem, 7. oktobra, je odšel Mežnarjev oče na Tešinji, ki bi bil letos 29. 1. praznoval zlato poroko, če mu ne bi umrla žena že leta 1959. Korpnikovemu ateju in mami pa smo napili in zapeli, naj v zdravju dočakata še 65-letni jubilej — biserno poroko!

ŠKOCIJAN (Poslovil se je...)

Počasi uničuje otožna jesen lepoto in življenje v naravi. Zdi se, kakor bi tudi posegala in motila lepoto, srečo in zadovoljnost v lepih družinskih krogih.

V teku dveh mesecev je kar trikrat posegla v družine in prekinila troje zelo dragocenih življenj. Poslovil se je od nas priljubljen in spoštovan nadgozdar g. Luka Otič.

Resnično je, da kar dela človek v mladosti in s čimer se ukvarja, to najraje nadaljuje tudi v starosti. Tako je rajni nadgozdar g. Otič imel največje veselje v pokojninski dobi z delom v lepem vrtu, kjer je gojil cvetlice in skrbel za mlada drevesca. To je bilo njegovo veselje in smemo reči njegova nedolžna zabava. Za stvari, ki se ga niso tikale neposredno, se ni bogve kaj zanimal.

Zaradi lepega značaja je bil povsod priljubljen in spoštovan. Imel je lepo posestvo, katero pa ni mogel sam obdelovati radi pomanjkanja delovnih moči. Dal ga je v najem. Bil je izkušen in v dolgi dobi 80 let je iz lastne izkušnje vedel marsikaj povedati.

Poštenje in vera sta vedno tesno združena. V njem najdemo tudi to lepo lastnost, ki dela človeka dragega Bogu in ljudem, namreč vernost. Kakor je omenil g. župnik Koglek v svojem nagrobnem govoru je bila pokojnikova hiša prva, katero je on ob nastopu v župniji posvetil presvetemu Srcu. To vero je kazal skozi celo življenje. Mohorjeve knjige so vsako leto med prvimi našle zaželen vstop v družino.

Trpljenje je delež vsakega človeka na zemlji. Tudi to ga je spremljalo, a ga ni strlo. Pred nekako dvema letoma ga je v nočnem počitku neopaženo zapustila njegova vzorna žena in se preselila v večnost. Globoko segajoči udarec! In to je bilo menda povod, da je njegovo življenje vidno slabelo in pešalo. Pred šestimi meseci je moral ležati v posteljo, katere ni zapustil, dokler ga smrt ni rešila in 9. novembra odpeljala v njegovo pravo domovino.

Preteklo nedeljo je bil pogreb. Kljub neugodnemu vremenu je bila udeležba številna. Očiten dokaz njegove priljubljenosti in spoštovanja, ki ga je užival med svojimi. Sedaj počivaj in uživaj zaslužen plačilo. Da, počivaj v miru!

ZELEZNA KAPLA (»Pri kapelici«)

Preteklo nedeljo so se nam predstavili igralci iz *Železne Kaple* z igro »Pri kapelici«. Č. g. kaplan Wutte so ob začetku razložili, da je bila igra predvidena za prihodnjo nedeljo, Zaradi Slomškove proslave v Celovcu pa so morali igro preložiti na nedeljo prej. Zato naj bi gledalci ne gledali preveč kritično, če bi ne šlo vse tako, kot bi moralo. Vendar pa mislimo, da je bila ta skrb odveč, kajti vsi igralci so svoje vloge podali prav dobro. Nekaj jih je bilo celo prvič na odru. In nekateri morajo prihajati dve uri daleč na vaje. Posebno nam

Pri nas na Koroškem

je ugajal pastir Jurček s svojo veselostjo in žalostjo, s svojo zaljubljenostjo v Agato, ki pa njegovih besed ni vzela resno in mu je vrhu tega še ponagajala. Tudi trgovec Lipe je dobro rešil svojo vlogo. Da bi si pridobil srce Metke, je ubil in oropal poštanja, da bi tako s tem poplačal svoje dolgov. Metkino srce pa je bilo vdano Ivanu, ki ga je Lipe zato sovražil. Tudi sum o umoru je Lipe zvrnil na Ivana. Tako so Ivana obsodili na dvajset let ječe. Ivanova mati in Metka sta obe prepričani o Ivanovi nedolžnosti. Lipe je mislil, da bo tako laže dobil Metko. Tudi očeta je že pregovoril, naj mu da Metko. Metka pa je vsak večer hodila h kapelici in tam prosila, da bi se vse srečno izteklo.

Ivan in Metka sta svoji vlogi prav mojsko rešila, pravtako njegova mati in njen oče. To lahko trdimo tudi o vseh drugih igralcih. Želimo fantom in dekletom pogumno pot naprej. Kmalu nas spet povabite v farno dvorano na novo igro!

VOGRČE (Razne novice)

Hvala Bogu, da pri nas ni nič posebno novega. Saj novice so navadno bolj žalostne kot vesele. Zaenkrat ni nič pogorelo, četudi smo bili ognja vajeni. Takih novic tudi ni, da bi kakšen tak, ki Vogrčam časti ne dela, odšel kam drugam od nas. Ceste

skozi blatno vas tudi še nimamo asfaltirane.

Pač pa imamo sedaj nekaj novih družin, teh smo pa veseli. Po dolgem mrtvilu so se naši »čakajoči« le razgibali. Na *Žrdovega Hanzeja* smo že dolgo čakali, kdaj bo v svoj novi lep dom pripeljal gospodinj. Dne 19. avgusta jo je pa le! Zvesto čakajoča je Gojarjeva Neži. Kot je bila popreje pošteno, pridno dekle, tako bo sedaj dobra gospodinja v novem domu.

Za njim se je opogumil Hanzejev brat Šimej. Kot skladiščnik pri železnici je zaslužil in si tudi pridno postavil novi dom zraven starega. Draga ženka mu je *Gusti Kotnikova*. Kar v Vogrčah jo je dobil, da ni bilo treba drugam hoditi v vas in zakaj ne, če imamo tako pridne dečve. Gusti je bila naša cerkvena pevka, pa tudi dobra igralka na našem odru farne dvorane. Prehudo bi bilo, če bi z vsem prenehala, vsaj v božjo čast bo gotovo še rada pela. G. župnik se ji je pri poroki posebej zahvalil za zvesto sodelovanje pri fari.

Tretja poroka je bila na sv. Martina dan. Tretja nevesta je *Malči Kristan*, pd. *Trapova*, ki pa ne ostane pri nas, ker jo je ženin Hanzej Perkonigg odpeljal v svoj novi dom v *Kotmari vasi*. Ker je bila vsa zadnja leta itak od doma, ji ne bo pretežka ločitev, ko staršev nima več. V *Kotmari vasi* pa je že poročen njen brat. Zeblo je men-

SLAVNOSTNA AKADEMIJA

ob stoletnici smrti

škofa Antona Martina Slomška

v nedeljo, dne 25. novembra 1962, ob 2. uri popoldne v veliki dvorani
Doma glasbe v Celovcu.

Prehajajo: Krščanska kulturna zveza s sodelovanjem Družbe sv. Mohorja, Akademije slovenskih bogoslovcev, slovenskega učiteljstva, Zveze pevskih društev in Koroške dijaške zveze.

Vstopnice dobite v pisarni Krščanske kulturne zveze in v nedeljo pri blagajni v Domu glasbe v Celovcu.

Bili smo na novi sv. maši v Rimu

(Nadaljevanje)

Prehitro je minil teden našega bivanja v Rimu. Prišel je znameniti 11. oktober, obenem zadnji dan. Dobro smo ga izrabili.

Zgodaj zjutraj smo se odpeljali proti katakombam sv. Domitile. Tako smo vsaj obiskali te pomembne in svete kraje, kjer so imeli rimski kristjani prva stoletja preganjanj svoje bogoslужbe in kjer so pokopavali svoje drage, zlasti pa mučence. Na grobu-oltarju sv. Domitile je maševal novomašnik, mi pa smo se v tej podzemski cerkvi-stari baziliki v duhu združili z rimskimi kristjani in vsi mučenci, ki jim je bila ljubezen do Boga in bližnjega tako močna, da so za njo žrtvovali vso udobnost, premoženje in večkrat tudi življenje. Ostali duhovniki so maševali na grobovih drugih mučencev v katakombah.

Potem pa hitro v Vatikan k sv. Petru! Neposredne priče bomo največjemu cerkvenemu dogodku zadnjih stoletij, pričetku 2. vatičanskega koncila.

Tehnika nam danes omogoča, da lahko skoro po vsem svetu istočasno po televiziji (Fernsehen) gledamo ta veličastni dogodek in še bolje, bolj natančno kot tisti, ki so bili pri Sv. Petru v Rimu. Toda je za katoličana že nekaj osrečujočega, nekaj, na kar je ponosen: jaz pa sem bil zraven, prav tam! Ko se bo še dolgo govorilo o tem koncilu, bo vedno ob njem lep spomin in hvaležnost Bogu, da mi je dal priliko doživljati ob koncilu moč, ugled in veličastvo svete Cerkve.

Koroški romarji smo stali na trgu prav blizu spreveda, v katerem je bilo 2600 škofov, 80 kardinalov in ob koncu spreveda papež sam, ki so ga nesli na sedežu, ime-

novan »sedes gestatoria«. Ker so ga nesli prav mimo nas, smo opazili, da je bil nekam blede, zaskrbljen! Kakor da čuti velikansko odgovornost in breme, ki si ga je nadel s tem koncilom. Toda ob govoru za pričetek koncila v cerkvi sv. Petra je bil zopet pravi Janez XXIII: duhovno čil, jasen, optimističen in ves boder. In to ob svojih 81 letih!

Dočim je bilo še zjutraj slabo vreme, se je hitro zjasnilo in nas je na trgu sv. Petra obsevalo toplo sonce. Lepo vreme je gotovo pripomoglo h krasoti tega dneva. Ko je bil vsaj začetek tako lep in srečen, je bil papež zvečer kar mladostno vesel, da je ob njegovih besedah vzvalovala vsa ogromna množica, ki je z gorečimi bakljami prišla na trg sv. Petra.

O koncilu pa smo itak toliko slišali ali brali, da mi ni treba o njem posebej pisati.

Za konec našega romanja v Rim smo popoldne napravili izlet v Grottaferrata, približno 15 km ven iz Rima. Tam imajo svojo hišo slovenske šolske sestre in včasih je bil tam tudi noviciat. Tako smo si ogledali tudi lepo okolico Rima, kjer ima tudi papež v Castelgandolfo svoje letovišče. Tam so mali griči, posejani z vinogradi, vrtovi in vasicami. Med bujnim zelenjem in palmami je tam pristava naših sester.

Postregle so nam z grozdom, pa kakšnim! Kar sproti ga je zmanjkovalo, zaboj za zabojem. Potem pa še s klobasami in vinom, pravim »fraskatijem«. Tako so romarji vse pospravili, kot da bi že dolgo ničesar ne jedli in nekateri so se založili še za pot nazaj domov. No, Bog požegaj! Po vseh napornih dneh v Rimu je bil ta izlet

da ne bo, ker je Hanzej pečar in ji bo že dobro peč postavil, da bo še raje pri njem. Gospodinjiti pa bo tudi dobro znala, ker je bila v gospodinjiski šoli v Št. Rupertu.

Vsem novoporočencem želimo obilo božjega blagoslova v srečnem zakonul!

Lepo vse to, toda sedaj smo v Vogrčah brez dečel! Kar na hitro so vse ušle v zakonski stan. Pobov pa toliko! Le kam bodo pod okna hodili? Pa tudi pri sosedih v Rinkolah, Repljah, Dobu, na Blatu jih nič ni. Bolj daleč hoditi je pa tudi nevarno in če jih premalo poznajo, se lahko opečejo. Kar smilijo se nam. Če počakajo deset let, bo pa več možnosti. Sicer pa pravi; poročiti se in dolgovce plačati je do

Izbira in kvaliteta
preprog, zaves in posteljnine
v trgovini opreme

LODRON
VILLACH Lederergasse 12

Tujskoprometni in gostinski obrati dobijo poseben popust!

smrti čas. Tudi pri nas imamo nekaj takih, ki si tako mislijo: poročiti se je do smrti čas, kajne?

SELE

(Srebrni jubilej in poroka)

Neopaženo je šel letos mimo nas jubilej; morda se ga niti jubilarntka sama ni zavedala. Naša organistinja *Katarina Čebul* namreč. Ze 25 let dan z dnem sedi pri maši in drugih cerkvenih opravilih za orglami in jim izvalja ubrane glasove. Če narave obdarovana z dobrim poslušom se je učila orglati in igrati na gosli pri organistu in občinskem tajniku *Šimonu Kocijanu*, ki je v Selah služboval od l. 1921 do 1936, znan po svojih podlistkih »Rutarjev Jur«. Po njegovi smrti je pred 25. leti prevzela orgljanje in se l. 1938 (poročila z novim občinskim tajnikom *Lojzom Čebulom*, ki se pa žal ni več vrnil iz vojne. Kljub svojim 58. letom naša organistinja še vedno dobro obvlada orgle in pri petju je njen glas poln, svež in mladosten, odlikujeta jo točnost in dobrovoljnost in je duša pevskega zbora.

Ob srebrnem jubileju njenega organistovskega dela ji vsi farani hvaležno in s priznanjem čestitamo in želimo, da bi to službo še dolgo mogla vsiti v čast božjo in podvig božje službe ter mirno živeti s hčerko *Marico* v svojem ljubkem domu. Ker se bliža tudi njen god, združujemo s čestitkami k jubileju tudi naša godovničevčila!

V ponedeljek, dne 19. novembra, sta stopila spremljana od številnih svatov pred poročni oltar zidar *Vincenc Olip*, pd. *Krištanov* in *Nežej Oraž*, pd. *Ravnikova*. Ženitovanje je bilo v *Trklovi* gostilni. Mlademu paru želimo srečno skupno življenje, sko pot do srečne in še zlate poroke!

To je bila letos sedma in najbrže zadnja poroka. Prihodnje leto je predpust dolg. Naj pridejo takrat na vrsto vsi, ki so se naveličali samskega stanu.

nekak oddih in hvaležni smo vodstvu romanja in častitim šolskim sestram za ta »sladkorček«, ki je še posebno osladil vse naše romanje. Z najboljšim razpoloženjem smo se vrnili v Rim in kar težko je bilo pospraviti kovčke za povratek.

Prepričan sem, da lahko v imenu vseh romarjev povem: vsi smo bili srečni in veseli, da smo se udeležili tega romanja. Bilo je sijajno organizirano, poskrbljeno za naša telesa in duše, imeli smo skrbne in požrtvovalne vodnike v Rimu in smo lahko koristno izrabili ves čas. Zasluge imata predvsem dva: Slovenski dušnopastirski urad v Celovcu, ki je tehnično pripravil in organiziral romanje in je v njegovem imenu imel vodstvo romanja g. Hanzej Dersula iz Št. Jakoba. V Rimu pa je celotni program in oskrbo pripravil novomašnik pred. g. Andrej Kajžnik, ki si je poleg novomašnih skrbi nadel še to breme. Pomagali so mu še njegovi tovariši bogoslovci. Z darilom, ki so ga romarji prinesli g. novomašniku v Rim, naj se izkažejo hvaležne za vse delo. Hvaležni pa smo predvsem Bogu in vsem, ki so pripomogli, da imamo prav ob pričetku vatičanskega koncila novomašnika iz našega naroda!

Vinko Zaletel:

Slomškovo potovanje pred 130 leti

(Nadaljevanje)

Drugi dan sta se v najhujšem dežju peljala proti Paternionu, toda voz je bil vsaj pokrit. Oglasila sta se pri nekem katoliškem trgovcu. Popoldne se je vreme zjasnilo in sta preko Spittala prišla do Möllbrücke in tam prenočila.

20. avgusta je na nadaljni poti Slomšek obiskal svojega prijatelja, župnika Findeke v Sachsenburgu. Tu je bila v minulih francoskih vojnah znamenita trdnjava, ki je zapirala Dravsko dolino in bila zato ključ za celo Tirolsko. Prav v bojih s Francozi v Sachsenburgu se je posebno odlikoval avstrijski poveljnik Türk in si pridobil slavo kot »koroški Andrej Hofer«. Türk, pravilneje Tunk, ker je slovenskega pokolenja, je pokopan v Gospe Sveti. Popoldne ju je župnik spremljal do Kolbnice v Meljsko dolino (Mölltal). Ogledali so si grič sv. Mihaela, kjer je po izročilu v rimskih časih stal tempelj rimskega bojnega boga Marsa. Proti večeru sta prišla v Gornjo Belo (Oberveellach). Tu je bil rojstni kraj treh takratnih zlatomašnikov, bratov Praškovičev. Njihov oče je bil Hrvat ali Srbi in je od Turkov pribežal na Belo. Sploh pa so v vseh teh krajih prej živeli Slovenci. Poleg imen je zanimiv dokaz tole; po tej vojski so prenavljali tu neko hišo. Ko so odstranjali omet, so našli spodaj prav razločen napis »Gostilna«.

Se isti dan je prišel Slomšek v precej visoko ležečo Malnico (Malnitz). Kurat mu je postregel, toda prenočiti je moral v gostilni, ker v župnišču ni bilo prostora.

Nevarna pot čez Visoke Ture

21. avgusta ob pol šestih zjutraj — kaže, da so tedaj bolj zgodaj vstajali kakor mi — sta nastopila ob silnem vetru planinsko pot čez Ture (Tauern). Ker je pot nevarna, si je Slomšek najel planinskega vodnika. Vzpenjali so se vedno višje, planina je postajala vedno bolj gola. Tu in tam so šli čez planinske travnike, kjer so Meljčani spravljali v kupe seno, ki so ga potem pozimi v smrtni nevarnosti spravljali v dolino. Vsak večer so se poslovlili od domačih, ker niso vedeli, če se še vrnejo z nevarne poti. Eno uro pred gorskim prelazom so prišli do zidane kapele, ki jo je dal postaviti prošt Praškovič. Prav tedaj jo je slikar slikal, pa bi skoro zmrazil od hudega mraza. Kapelica naj bi služila tudi kot zavetišče popotnikom, če bi jih zalotilo na tej višini slabo vreme. Od tu naprej jih je nadlegoval dež in veter. Ko so pa prišli na vrh, ki je bil označen z le enim križem, začelo močno snežiti. Prav pod križem, na koroški strani, je vodnik pokazal kraj, kjer so mislili na državne stroške graditi gostilno. Slomšek je bil hudo lačen. Prepoten in od dežja ves premočen je zbral zadnje moči, da bi prišel čez nevarno višino. Na tem mestu so našli večkrat mrtev ljudi, ki so se brez vodnika spustili na nevarno pot in se v snegu izgubili. Pre-

cej daleč so šli po zamrzlem snegu in morali so delati v sneg močne stopinje, da jim ni spodrsnilo.

V tej strahotni pustinji pa jih naenkrat srečata špitalski dekan in paternionski župnik, ki sta jezdila čez Alpe na konju, popolnoma zavita v plašče. Pot je bila tu zelo nevarna, ker je kamenje drčalo pod nogami. Prvi vodnik je vodil konja za uздо, drugi se je držal repa. Slomšek pripomni v dnevniku: »Za nobeno ceno bi ne hotel tod jezditi. Samo en krivi korak, pa bi zdrčal smrti v žrelo.« Celovski prošt Praškovič je šel po tej poti vsako leto v Gastein in iz hvaležnosti za vse sreče poti je dal na planini postaviti omenjeno kapelo. Po kratkem pozdravu so šli oni navzgor, Slomšek pa navzdol. Vodnik se je vrnil. Popoldne sta prišla do alpskih koč, kjer sta se kraljevske okrepčala s prevretim mlekom, surovim maslom in črnim kruhom. Po dveh urah sta prišla po strmi, a romantični poti mimo slapov do Pake (Pöckstein), kjer so izpirali zlato in srebro.

Potovanje čez Ture je bilo seveda možno le poleti. Sedaj pa se pripeljemo od Malnice do Pake v četrte ure, poleti ali pozimi, skozi predor (Tauerntunnel). In če že ne moremo po »Großglocknerstraße« čez Ture, pa lahko avto oddamo na vlak in na drugi strani se zopet usedemo za krmilo. Kakšna razlika! Slomšek niti sanjati ni mogel o tem.

Ob treh popoldne sta prišla do znanega zdravilišča Gastein. Tam drevi iz skalnate luknje silno vroča mineralna voda, ki so jo po ceveh napeljali v vse kopalnice. Zvečer jo napeljejo in šele zjutraj je toliko hladna, da se gostje lahko kopljejo. Celó v dve uri oddaljeni Hofgastein je po ceveh napeljana voda in je še dovolj topla za kopanje. Med zdraviliščarji je tam našel solnograškega nadškofa Avguščina Gruberja, ki je bil od 1816 do 1824 ljubljanski knezoškof in oba ravnatelja semenišča iz Solnograda in Linza. Z vsemi se je razgovarjal, saj so ga zanimala verske razmere, zlasti pa semenišča.

Okrepčan z vročo kopeljo in spanjem se je prihodnji dan preko Hofgasteina napotil po dolini Salice (Salzach), ob kateri se vije cesta skozi ozke klance in ob prepadih. Šele pri Werfenu so prišli na veliko cesto, ki pelje iz Štajerske in Koroške v Solnograd. V Gollingu so prenočili.

Soline v Halleinu

Prihodnji dan sta si z Valentinom ogledala znamenite soline v Halleinu. V mestu sta bila postavljena dva velikanska kotla, v katera je iz višine pritekla raztopljena sol. Očiščena sol se je zbirala ob robovih, tam so jo pobirali z lopatami in v napol strnjenem stanju spravljali v modele, potem pa prenašali v sušilnice. S potrebno vstopnico sta šla z bratom na trideset ure visoki hrib. Tam sta dobila rudarsko oble-

Zadeva s križem pa je bila sama od sebe urejena. Delavke so prevzele to skrb. Same so zbrale denar. Dve dekleti sta denar prevzele in kupili novo razpelo. Obesile so ga na prejšnje mesto. Poklicale so me, da si ogledam in presodim. Križ je bil res lep. Zdaj je bil viden celo po vsej delavnici.

Ta mali dogodek, ki me je veljal najmanj truda, mi je povzročil največ časti. Tako se pač navadno dogaja. Zunaj so o tem naglo začeli šušljati. Dogodka so se lotili časopisi. Spraševali so moje ljudi, zbirali podrobnosti in so vse kaj nespametno pretiravali. Pripovedovali so: Križanski delavec se je »rdeči tolpi« postavil po robu. Tudi zadevo s tistimi kosi sukna so sprožili. Noro so vse pretiravali: pisarili so o »kaninah«, vrednih 300.000 frankov, ki sem jih baje jaz rešil, da se niso pokvarile. Sram me je bilo in jezen sem bil. Bilo je kakih dvajset kosov sukna, ki smo ga na moje prizadevanje dovažili. Sicer pa v tovarni ni bila samo »rdeča tolpa«, ampak je bilo tudi mnogo prav tako ubogih ljudi, kakor sem jaz. Brezposelnost, večno pomanjkanje, brez upa, da bi mogel družino pošteno preživljati — vse to je končno tudi nas razpalilo. Politika je moja zadevo enostransko izrabljala, in sicer kakor vselej, strankarsko, ne da bi povedala vso resnico.

Tega šundra o meni sem se zares zbal! Če zvedo to kolovodje v tovarni ali pa pri C. G. T., me bodo napol pobili. Go-

ko, usnjene rokavice in gorečo svečo. Z vzklikom »Na dobro srečo!« sta vstopila skozi marmornata vrata v podzemeljske hodnike. Nekako sto metrov sta hodila za vodnikom po jajčasto izdolbenem hodniku, da sta prišla do prve podzemeljske vožnje. Dve gladki bruni sta služili za sanke. Držeč se z desno roko za vrvi so se peljali drug nad drugim v »Tartar« (grško ime za pekel). Takih voženj je bilo pet, po različnih hodnikih, skozi katere je bila napeljana s soljo nasičena voda. Končno so prišli do podzemskega jezera. Smrtno grozo vzbujajočo tišino preseka le tu in tam zamolkla človeška beseda, sicer pa je kot v grobu. Stopili so v majhen čoln in se prepeljali. Ta jezera nastanejo tako, da na krajih, kjer je v bregu največ soli, izdolbejo velike jame in jih napolnijo z vodo. Sol se raztopi, zemlja pade na dno, in ko je voda dovolj nasičena s soljo, jo po ceveh spuste navzdol v prej omenjena kotla. Slednjič so prišli do podzemeljske »pošte«. Pričkal se je rudar z vozilom, imenovanim »angleški koezel«. Potniki so pogasili luči, sedeli tesno drug za drugim, potem pa je šlo z neznašansko brzino skozi v kamen vsekani hodnik navzdol. Iz črne teme se je polagoma prikazovala dnevna svetloba, dokler jih niso zopet pozdravili sončni žarki. Po trurni podzemeljski hoji so bili zopet na prostem ob vznjožju dragocenega solnatega hriba.

V daljavi sta že zagledala grad (Schloßberg) krasnega Solnograda. Po 6 dneh sta prišla iz Celovca v Solnograd. Danes pride demo z vlakom v 5. urah.

(Dalje prihodnjič)

„Od zibelke do groba“

Tako je naslov dramatskim slikam, ki jih bomo videli v nedeljo, 25. nov. pri Slomškovi proslavi. Nekaj odlomkov iz Slomškovega življenja je podal mladinski pisatelj in dramatik Mirko Kunčič. Živi Pavlek in pa več igrice. Najbolj znana je napisal lepo mladinsko knjigo »Gorjančev Pavlek« in pa več igrice. Najbolj znana je prelepa pravljica igra »Triglavska roža«, ki smo jo tudi že na Koroškem na več krajih uprizorili kot materinsko proslavo.

V prvih dveh slikah je pokazal na napol pravljčni način Slomškovo rojstvo. Angeli so ob njem in angel varuh mu prepeva, rojenica in sojenica pa napovedujeta bodočnost. V tretji sliki vidimo malega Tončka med pastirji na paši, kjer Tonček nastopi kot »gospod kaplan« in pridiga, ko se otroci igrajo »nedeljsko šolo«. Tu že spoznamo njegov lep značaj. V četrti sliki vidimo »nedeljsko šolo«, kot jih je upepeljal Slomšek. V šoli doživimo prav zgodovinsko novico, da je njihov rojak Tonček s Sloma postal škof. Zadnja slika je bolj simbolična in hoče pokazati pomen Slomškovih nauk za ves naš rod.

Ker je proslava v »Domu glasbe«, ni običajnega odra s kulisami, ampak bo scenerija le naznačena, kot je na splošno tudi na modernih odrih. Pa nam ne gre za »teatere«, ampak za idejo, vsebino.

Te dramatske slike so le en del akademije, ki nam bo nudila toliko lepega, da se je gotovo udeležite!

Jesensko obdelovanje zemlje

Smo že v pozni jeseni — v dobi, ko kmet lahko veliko stori za prihodnjo leto, in to tako na senožeti ter v vinogradu kot na polju. Za sedaj imamo v mislih obdelovanje zemlje, ki spada med prve kmetijsko-tehnične ukrepe. Zemljo obdelujemo, če je prazna; če je zasejana, pa oskrbujemo pridelke. Kakšen namen ima obdelovanje zemlje?

Za dosego čim boljšega pridelka mora biti zemlja pravilno grudičasta in njen zlog takšen, da more vpijati in kopičiti čimveč zimske in poletne padavinske vlage (sneg, dež); pospešiti je treba pripravljanje rastlinam dostopne hrane, kar dosežemo s prezračevanjem zemlje in s poživitvijo delovanja koristnih bakterij. Ne moremo pričakovati zadovoljive letine, kjer ni trajno ugodne strukture zemlje in ravnstnih pogojev, ki najbolje odgovarjajo zahtevam posameznih rastlinskih vrst. Tudi je potrebno olajšati kasnejše oskrbovanje posevkov in borbo s plevelom.

To je namen obdelovanja zemlje. Te njegove prednosti velja čim bolj upoštevati. Obdelovalna zemlja je po svojih sestavnih delih različna, pomeni, da so njeni neorganski deli, predvsem peščeni, glinasti in apneni, med seboj in z organsko snovjo

(z rastlinskimi in živalskimi ostanki) v različnem razmerju.

Zemlja z razmeroma visokim odstotkom gline (srednje težka ali težka zemlja) nam dela vsako leto preglavice: uleže se, strdi in razpoka. Posledice so zelo težke in občutne. Stlačena zemlja ni zračna, zrak pa je rastlinam, kot vsakemu živemu bitju tako potreben kot hrana, voda, toplota in svetloba. Iz zraka sprejema rastlina ogljikovo kislino, ki jo nujno potrebuje za napravo raznih snovi (tolšče, škroba, sladkorja itd.). To vršijo zeleni listi. A rastlina diha s celim telesom, torej tudi s koreninami. Če ni pri koreninah zraka, se rastlina hitro zaduši (usahne), ako ga je premalo, pa životari. Da to preprečimo, tla pravilno orjemo, rahljamo, okopavamo in jim dodajamo hlevskega gnoja, ki ni le rastlinam hrana, marveč zemljo tudi rahlja.

V rahli zemlji se nabere več vlage. Vodo pa potrebuje rastlina od kaljenja do zrelosti. Voda prihaja v zemljo s snegom in dežjem; nekaj je odteče po površini, nekaj skozi tla v globino, del pa je ostane v tleh kot talna vlaga. Nekatera tla zadrže več, druga manj vlage. Ko rastlinam vlaga primanjkuje, nastopi suša, in sicer na nekaterih tleh prej, na drugih kasneje.

Sposobnost tal, da zadržijo v sebi vlago, lahko zelo povečamo, če jih dobro obdelujemo in pogosto ter močno gnojimo s hlevskim gnojem. Takšna zemlja postane bolj rahla, godna in zračna, sprejema več vlage in jo zadržuje dalj časa. Rastline laže prenašajo sušo. Reklamo, da rastline potrebujejo mnogo vode. Dolgotrajni poskusi so pokazali, da rastline zelo varčno uporabljajo vodo takrat, ko imajo dovolj hrane, po domače povedano, če je zemlja dobro založena z udelanim gnojem.

Ob tej priliki moramo opozoriti na precej razširjeno, a napačno mnenje, češ da suša rastlinam na pognojeni zemlji še bolj škoduje. To drži, a samo v primerih, če gnojimo na pomlad — tik pred setvijo (sadičvijo) — in mogoče celo s slabim gnojem. V tem primeru se gnoj ne more razkrojiti pred sušo in vpija razpoložljivo vlago, se pravi, da zemljo suši.

Spričo tega svetujemo, da težko zemljo obdelamo in pognojimo pred zimo, seveda, če je vreme za to primerno in če je dnevna temperatura zadosti visoka za življenje in delovanje koristnih bakterij, ki so pri razkrojanju rastlinskih in živalskih snovi nujno potrebne. Te zahtevajo veliko količino kisika, toplote in srednjo količino vlage. Mehanično drobljenje in rahljanje zemlje ter delovanje teh bakterij ustvarjajo trajno strukturo in pripravljajo rastlinsko hrano. Če življenje bakterij zaradi nizke temperature zamre, se gnoj ne more razkrojiti.

(Dalje prihodnjič)

M. van der Meersch:

19

Delo sem dobil!

(„Ribiči“ — iz življenja katoliške delavske mladine)

»Zahtevam,« sem nadaljeval, »da Kristus spet pride na steno na svoje staro mesto nad nami. S svojimi rokami je delal kakor mi. Njegova podoba je visela nad delavskimi ženami, odkar je tovarna bila ustanovljena. Mnogokaterim je morebiti dajal novega poguma, več ko enkrat je tolažil in bodril vaše delavske matere... Že zato bi ga morali spoštovati, ker je dandanes videl toliko bede in toliko hudega.«

Cutil sem, da je množico prevzelo. Tem ženskam, ki morajo same nositi toliko križev in težav, ne govoriš zama o trpljenju njihovih mater. V temni gmoti pod menoj so se zasvetili beli robci... Videl sem, da dolbivam. Svojega uspeha nisem hotel kar tako izpustiti iz rok. Zato sem naglo končal, ko sem še enkrat za vse zahteval svobodo vesti.

Beck je bil odpravljen. Niti poskušal ni, da bi javno mnenje sprevrgel. Da bi mi pa ukradel uspeh, je kar prešel vso zadevo. Govorili so samo še o zastavah. Razglasil je, da v prihodnje v tovarni ne smejo biti izobešene niti rdeče niti tri-barvne zastave, da bo tako spoštovano mišljenje vsakogar in da se izognemo prepirom.

„Vse vere so enake . . .“

Znamenje duhovnega Babilona, v katerem tudi današnji prosvetljeni človek pogosto tava, je izredno, katerega tolikokrat slišimo: »Vse vere so enako dobre«. Tako govorjenje imenujemo verski indiferentizem.

Tako govorjenje je smešno in neresno; izobraženega človeka pa celo nevredno. Saj bi se to reklo z drugimi besedami, da vodi vsa pota do istega Boga. Morda je katera teh poti daljša, bolj naokrog, druga pa ravna in bližnja, toda nič zato; na koncu se strnejo vse ob istem cilju, ob Bogu. O Njem govorijo vse vere in vse trdijo, da so prave. Kdo pa more med tolikimi verami pravo zadeti. Sicer pa Bog ni tako malenkosten in je zadovoljen z nami, če ga le častimo tako ali tako.

Tako modruje verski indiferentizem in se zdi sam sebi najbolj moder. Posebno pa si šteje v dobro, da je širokogruden, ko nikogar ne obsoja in vsem odpušča; ni do nikogar fanatičen ali prenapet. Vsakemu daje prav in zatnjuje, da zadostuje, da smo do soljudi pošteno, dobri; kako pa mi svojega Boga častimo, je pa itak privatna zadeva vsakega posameznika.

Mnogo modernih kristjanov je zapadlo v zanke verskega indiferentizma, saj je to nauk, ki tako prija plitvim dušam človeka z ulice, ki ne gre nobenemu vprašanju življenja do dna. Resnica in doslednost ga prav nič ne zanimata, da le udobno živi.

Vendar je zmoto verskega indiferentizma lahko uvideti. Njegova glavna napaka je ta, da ne ve, kaj je verska resnica vobče. Pri tem ne uvidi, da so verske resnice prav tako resnice kot dogajanja v fiziki, kemiji, prirodoopisu in podobno. Resnica pa je, ali pa je ni. Dve nasprotujoči si resnici ne moreta obstojati. Nekaj ne more biti istočasno belo in črno.

Samo nekaj primerov: Katoliška Cerkev uči, da je Jezus pričujoč v sveti Eucharistiji (Hostiji), protestanti pa to zanikajo. Oboje ne more biti resnica, marveč le eno ali drugo. Tudi uči katoliška Cerkev, da je Petra postavil Jezus za poglavarja Cerkve; to pa zanikata pravoslavna in starokatoliška cerkev. In vendar vse tri ne morejo imeti prav, ker resnica je vendar le samo ena.

Kdor torej trdi, da so vse vere enako dobre, ta nobene vere ne vzame resno in če se priznava h kateri veri, je tam le mrtev ud ali slab vernik. Pa tudi Bog bi bil krivičen ter nasilen, če bi zahteval, da moramo verovati vse »resnice«, ki jih učijo razne vere, čeprav si med seboj nasprotujejo.

Vsakdo lahko iz gornjih razlogov uvidi, da verski indiferentizem ni resen in se pravzaprav ne razlikuje mnogo od nevere, prav gotovo pa vanjo logično vodi . . .

Na letovišču

Po vasi v hribih se spreha letoviščar, skoraj samo v Adamovi obleki. Mimo dočeti kmet je vpraša:

»Gospodična! Ali tudi v domačem kraju hodite tako oblečeni po cesti?« »No, kako si drznete misliti kaj takega o meni!« odvrne ona.

JANEZ JALEN:

CVETKOVA Cilka

Z G O D B A

Odšla je tako hitro, da ji nobena ni utegnila odgovoriti. Med potjo si je grizla ustnico in obračala povest o ovsu in trici nase. Kakor trica zdravo steblo ovsa bi ona utegnila onesrečiti Janeza.

Visoko pod nebom pa je vabil škranjec: »Žet, žet, žet, žito zrrreecelo, zrelo, zrelo, žet.«

Jerinim očem ni ušel Cilkin žalostno zamišljen obraz. Žal ji je bilo, da je z obema pravljicama namigavala prav na Cilkin težave. Da zabriše vtis svojega pripovedovanja pri Francki in sestrah, je spodbudila k delu: »Dekliči! Daleč je še do konca njive. Pohitimo, če nočete, da nas bo noč podila. Cilka bo danes komaj še kaj prišla za srp. Polne roke ima dela doma in polno glavo skrbi.«

»In še vaše pravljice naj premišluje,« je Rozalka očitajoče pogledala teto.

Pogovor je zastajal. Srpi so se pa zmeraj hitreje zajedali v plaz zrele pšenice.

Sonce se je pomaknilo že daleč čez pol dne. Minca je bila še mlada in večno sklanjanje hitro izlačni; kar težko je že čakala, kdaj prinese Cilka malico. Zaslišala je ho-

Slomšek — mladinski prijatelj

Slomšek ni bil le velik škof in narodni buditelj, marveč je bil tudi neumoren pesnik in pisatelj. V tedanjih časih so bile knjižne razmere med slovenskim ljudstvom žalostne in vsa slovenska književnost šele v prvih povojih. To je bilo občutiti zlasti v obrobni pokrajini na Štajerskem, Koroškem in Primorskem. Vse višje šolstvo je bilo le nemško ali italijansko; še le po šolski reformi cesarice Marije Terezije je bilo vsaj v ljudskih šolah vpeljeno nekaj materinščine.

V takih razmerah je nastopil mladi Anton Slomšek, ki je že kot študent začel slovstveno delovati. V celovškem bogoslovju je začel sestavljati pesmice; z vso vnemo pa se se lotil pesnikovanja v dušnem pastirstvu. Svojemu ljudstvu je hotel dati lepih in poštenih pesmi, da bi s tem izpodrinil malovredne, ki so bile močno razširjene. Tako so nastale najbolj znane Slomškove zdravice, katerih je največ sestavil na Bizeljskem. Tam je videl, kako v vinorodnih krajih ljudje radi prepevajo vesele pesmi, med katerimi je bilo tudi več nespodobnih, zato je kmalu sestavil nekaj veselih zdravic, med katerimi so najbolj znane »Zdravica Slovencev« (Slovenec Slovenca valbi . . .) in »Veseli hribček« (En hribček bom kupil . . .)

Kaj nam film pomeni?

Zelo bi bilo nespametno, če bi hoteli prezreti važnost filma v sodobnem življenju. Mnogim je prav film najmočnejši duhovni voditelj in mu posvečajo velik del svojega časa. Ne manjka ljudi, ki zahajajo dnevno v kinodvorane in se njih pogovori nanašajo le na to, kar so v filmu videli. Tudi dejstvo, da v Avstriji poseti vsak človek vsaj 14-krat na leto kino, pove, da je tudi pri nas zavzel film važno mesto med kulturnimi činitelji.

Nedelja filma

V nedeljo, 25. nov. je bila pri nas nedelja dobrega filma. Že nekaj let bi naj na to nedeljo katoličane v cerkvi in pri posebnih prireditvah opozorili na dolžnosti, po katerih naj bo uravnano razmerje katoličana do filmske umetnosti. Brez dvoma smemo priznati, da so katoličani v zadnjih letih na tem področju že mnogo dosegli. Zavest sodegovornosti katoličana pri udeleževanju filma in njegove kulturne usmerjenosti vobče je že globoko prežela mnoge in javno mišljenje o poslanstvu filma dobiva vedno bolj pravilno stališče.

Ko je pred več kot 65 leti bila prva filmska predstava v Parizu, ni nihče slutil, kaj

Ko je služboval v Novi Cerkvi pri Celju je Slomšek nadaljeval pesnikovanje in je tu med drugimi zložil »Večernico« (Glejte že sonce zahaja . . .) ter prevedel tudi znano Fr. Schillerjevo »Pesem o zvonu«. Največ njegovih pesmi, ki so poučno-vzgojnega značaja, je nastalo v letih Slomškovega delovanja po raznih krajih Spodnje Štajerske.

Ko pa je Slomšek bil poklican v Celovec, je zlasti v bogoslovju s pomočjo slovenskih bogoslovcev začel pisati in izdajati pripovedne in nabožne spise za odraslo mladino. Najbolj priljubljeni sta bili »Krščansko devišstvo« za dekleta in »Življenja srečen pot« za fante, katere so že v nekaj letih doživele več izdaj. V Celovcu je pa Slomšek izdal tudi lepo zbirko »Pesmi, po Koroškem in Štajerskem znane . . .«

Pa tudi kot kanonik in celo kot škof v Št. Andražu ni Slomšek opustil pesnikovanja in pisanja vzgojnih spisov. Saj je vedel, da je pesem tisto sredstvo, ki doseže vsako srce in njegovo prepričanje je bilo, da »slajše reči na svetu ni, kakor je lepa pesem. Ni jih pa tudi na svetu ljudi, ki bi rajši peli kakor Slovenci, in lepšega daru ne vem, kakor jim čedno pesmico dati.«

bo iz tega izuma v nadaljnjih desetletjih nastalo. Toda mednarodni trgovci so kmalu začeli delati iz tega izuma velike dobičke in v nekaj letih se je kinematografija razširila po vsem svetu. Mednarodni kapital jo je vzel v zakup, pri čemer se ni prav nič oziral na božje in človečanske vrednote. Nenasitni in brezvestni kapital je gasil moralna načela in brezobzirno kršil božje povelje. Sicer beležimo tudi v tej dobi nekaj dobrih filmov, ki pa zdaleč ne odtehtajo množice slabih.

Nezaupanje do filma

To je bil glavni vzrok, da so katoličani sprva precej nezaupljivo ocenjevali iznajdbo filma. Filmske predstave so bile na zelo nizki umetniški in moralni višini. Tako se je katoliški del močno odtegal ter tako prepustil laicistično-liberalnemu življu celotno filmsko področje.

V mnogih deželah je tako postal film posebej blazen apostol zla in nemoralne. Popolnoma prepuščen versko najbolj nasprotnim ljudem, katere je vodil le pohlep po dobičku, je film kmalu postal igrača v rokah zabave in umazanije željnih gledavcev. Proizvajalci filma so namreč izdelovali le

»Se pa čudiš, če se poteguje Viktor za takega dekliča?« Teta je s srpom pokazala proti Cilki.

»Preklicano!« Viktor si je popravil klubuk in stopil naproti bratki gospodinji Cvetkove domačije.

Srpi so se začeli ustavljati. Kar nikamor več se jim ni mudilo.

Rozalka je na pol glasno prišepnila Minci: »Kaj nisem rekla takrat, ko je konjederer odpeljal kobilu, da ne bo ostalo samo pri eni nesreči?«

»Le počemu rine med nas!«

»Uboga Cilka!«

»Kaj govoriš o nesreči?« je teta na pol ujela pogovor Cilkinih sester.

»O, nič!«

»Naj reče kdo, kar hoče,« je hotela biti Franca na obe strani pravična, »če bi se navadila, kar čeden par bi bila.«

»Samo kako bi vozila, tega še nihče ne ve. Bi morala šele poskusiti. Viktorja bi utegnil kaj hitro prijati dolčas po dolini, kakor je že marsikoga pred njim,« je iz skušnje povedala Jera.

Na vasi je nastal vrišč. Otroci so podili lisico, ki se je prihitela iz grmovja, da ujame vsaj drobnost piščice za lačne gobčke mladičev. Tako trdo so ji stopili za košati rep, da je pribežala po razoru Cvetkovega krompirja komaj za pol streljaja od žanjic. Vse oči so se obrnile za lisico in niso videle, kdaj je prišla Cilka do njih.

takšne filme, ki so največ donášali. Pa saj je to šlo v račun mednarodne masonske in židovske organizacije, ki je bila predstavica protikrščanskega in proticerkvenega delovanja v času okrog prve svetovne vojne. Tako jim je postal poleg tiskane besede (knjige, časopisi) tudi film dobrodošlo sredstvo v kulturnem boju.

Poziv katoličanom

Velik preobrat je v tem oziru nastopil, ko je papež Pij XII. v posebni okrožnici o filmu pozval katoličane, da naj film pokristjanijo. Film za katoličana ne pomeni nekaj slabega, marveč kot iznajdba, ki temelji na fizikalnih zakonih, ki so od Boga, je nekaj dobrega in koristnega. Greba je le preprečiti, da se ne bo zlorabljal in stavljaj v službo slabega.

To pa je dolžnost katoličanov, da film osvojijo in ga postavijo v službo dobrega. Pri tem morajo sodelovati ne le filmski podjetniki, ki so sicer prvi poklicani, marveč sleherni katoličan, ki zlasti s svojo kino-vstopnico soddloča, kakšne filme bodo izdelovali. Če bi se vsi katoličani zavedali, svoje dolžnosti in posežali le dobre filme, bi v najkrajšem času izginili iz programov filmi s slabimi ocenami. Saj kateri podjetnik bo še v svojo lastno škodo proizvajal slabe filme, pri katerih ni obiskovalcev.

Zlasti katoliška mladina ima na tem področju veliko apostolsko polje. Med filmsko publiko je najmočnejše zastopana prav mladina in še vedno predstavlja med obiskovalci slabih filmov velik procent. Kdo drugi naj to mladino, ki je izpostavljena tolikšni moralni in miselni izkvarjenosti po slabih filmih, obvaruje in reši, če ne prav dobra in zavedna katoliška mladina, ki naj bo — po papeževih besedah — najbolj naven in neposreden apostol v svojem okolju.

Iz filmskega sveta

KINO-OBISKOVALCI PO SVETU

Na vprašanje, kje ljudje največ hodijo h kino-predstavam, nam daje odgovor statistika, ki je zelo zanimiva. V Avstraliji gre (povprečno vzeto) vsak odrasel človek 21,3-krat na leto gledat film. Nato si sledijo države po sledečem redu: v Rusiji — 18,3 krat, v Izraelu — 17,9 krat, v Italiji — 15,2 krat, v Jugoslaviji — 14,3 krat, v Avstriji — 14,3 krat, v Luxemburgu — 14,2 krat, na Madžarskem — 14,1 krat, v Nemčiji — 9,2 krat, v Franciji — 7,4 krat, na Holandskem pa le 4,4 krat in na Portugalskem samo 2,8 krat.

CHARLIE CHAPLIN — ČASTNI DOKTOR

Nekoč najbolj znani in najbolj priljubljen filmski igralec Charlie Chaplin je dosegel visoko čast in izredno odlikovanje za njegovo visoko kvaliteto filmska dela. Univerza v Oxfordu mu je podelila častni doktorat, kar je nekaj izrednega. Chaplin je svetovno znan filmski umetnik in je ustvaril čudovito komiko, s katero je desetletja zabaval milijone filmskih gledalcev.

Bolj kakor lisici, ki je v svoji stiski pri-tekla skoraj pod srpe, se je čudila Rozalka Cilki.

Viktor se je ponudil sestri: »Cilka, naj ti vzamem jerbas z glave!«

»No le, samo varno delaj, da se kaj ne zvrne in ne ubije,« je bila Cilka koj voljna sprejeti ponudeno postrežbo. Še več. Cilka se je prijazno smejala. Pa v tem smehu ni bila samo vljudnost; nekaj več je bilo. Ali je bilo tisto le narejeno in prisiljeno, ali je prihajalo iz srca? Rozalka ni mogla razbrati. Pa naj je bilo kakor koli, lepo se ji ni zdelo. Kaj bi rekel Janez, če bi videl. Saj bi lastnim očem in ušesom ne mogel verjeti.

»Viktor! Sedaj boš moral pa še prisesti in z nami malcati, ko si pomagal,« je Cilka povabila dolina.

»Prav rad, če bom smel sedeti na tvoji strani.«

»Zakaj pa ne,« se je spet nasmehnila Cilka.

»Hinavka!« je zasikalo Rozalki skozi dušo. Jezno se je ozrla Cilki v obraz in iz njega razbrala, da ji dela krivico. Cilka je bila kar črna pod očmi. Saj se ji je podalo. Ali Rozalka je vedela, da je Cilka ves dan na skrivnem v kuhinji prejkokala in da je sestri tako pri srcu, da bi bila gotovo rajši lisica, ki so jo prejle podili otroci, kakor pa Cvetkova.

(Dalje prihodnjič)

P * I * S * A * N * O * B * R * A * N * J * E

Ob in po redni farni birmi na god sv. Mihaela nadangela, to pot na soboto, dne 29. 9. 1962 na GOZDANJAH

Episcopo celsissimo Domino DDr. JOSEPHO KOESTNER, parocho loci rd. domino MARTINO KUCHLER, decano rd. o domino parocho dr. Joanne Hornböck.

V trajen spomin faranom in pastirju:

Gozdanje, Gozdanje, prevzvišena vas, župnija najvišja ste ve dekanije, dežele koroške prelepi ste kras, ko sonce vsak dan vas najpreje obsije!

Okoli vas njive in travniki, les, zelene dolince s smrečjem obrasle, med kojim samuje les listnati vmes, po katerih včasih so ovce se pasle!

Postale zdaj ve letovanja ste kraj za goste iz Avstrije, Nemčije tudi vse mesce poletja in mesec že maj do svinsveti skoraj, to dolgi so trudil (Vrbsko)

Drugače ni možno, ker vleče jih zrak planinski vaš zdravi iz mest na deželo in ceste vse nove iz Vrbe gor tlak, in blizu je jim tam še jezero celo.

Raduje se vas in vsak dom je vesel, ko leto za leto gostinstvo se veča in tujcem različnim iz raznih dežel čedalje zdaj večjo oskrbo posveča.

Pa to vse ni glavno! Je važna zadeva, če vere dejanske kdo s tem ne zgubi, naj živa obojne še vera ogreva, (domače in tuje) ob zdravstvu telesa da duh ne trpi!

V sredi naselja pa cerkev je vidna, s stolpom mogočnim na skalah stoji iz stolpnih pa linic zvonjenje doni, ki v zrak ga mladina pošilja dan's pridna!

Zdaj cerkev je popravljena na vse strani obnovljena, zelenkasto poslikana, okusno vsa okrašena.

Oltarji pa pozlačeni in delno posrebreni so, vse staro zdaj je kakor novo, po dolgem času vse gotovo!

Župnija sama bi ne zmogla izvesti tako nalogo, podprla najbrž dva je vogla škofija naša — milostno.

Izvršil dela vsa je Luka, ki Arnold ga naziva svet, to delo zanj ni bila muka saj mojster je že mnogo let!

Je cerkev zdaj kakor nevesta okinčana je s ovetjem vsa, da lahko vanjo sedaj gresta Vladika, tajnik, ta — oba!

Saj napovedana je birma na slavni god šmihelčice, kar bode za vso faro firma (pomoč) za vero in za upanje.

Zato na dan imenovani prispejo škof v faro spet (29. 9. 1962) ki jih pozdravijo farani in župnik ter občinski svet. (1/2 9h)

Ob danem času Ga pozdravi imenom fare župnik sam, slovesno farni svet predstavi s prav iskrenim govorom.

Imenom občine gonjanske pa dobrodošlico ta dan za vse občane le gozdanjske spregovori — gospod župan.

Učiteljstvo pa vse razrede mladine šolske je Gozdanj pobožne, pridne, žejne vede pred škofa zbralo v čast vse zanj.

Ta dan je sonce jasno s'jalo iz néba dol na vse vasi, in ljudstva se je silno zbralo v krajni sveti zbornici. (cerkev!)

Pred cerkvijo je kraj sejmišča, kjer lečtu je prostor podan, je širja pot okrepčališča za sleherni sem došli stan.

Ob milem vseh zvonov zvonjenju pospremljan od duhovščine in po izvedenem škropljenju v hišo božjo škof zdaj gre.

In po molitvi k patronu župnije, ki je svet' Martin, ob petju pevcev, orgelj donu Večerje Zadnje je spomin. (Sv. maša)

Med mašo škof pa ljudstvu nudi nauk verski o zapovedih, molitvi, zakramentih tudi, ki milosti izvir so tih.

Je lepe pridige začetek zahvalni bil pozdrav, uvod na dan sobote, ne na petek, slovensko rečen na ta god.

In pridige nadaljevanje v jedrnatih nemščini je gorko b'lo zahvaljevanje za žrtve ob obnovljenju. (fari)

Očetovsko je Ordinarij navzočim zbranim pridigal, kot škof, kot knez cerkveni Varij spodbudni uk nam je podal!

Med tem cerkveni zbor prepeva pod spretnim vodstvom orglavca, in orgelj glas krepko odmeva časovno spremljan od — zvoná.

Po svojem škof pa obhajilo pobožnim vernikom deli, nad pol stotine pokleknilo jih je k mizi angelski.

Po škofovi pa maši sveti propoved misijonar ima, (rd. p. Demšar) ki v dvorski fari že dve leti na vsaki svetek pridiga.

O prvi birmi je govoril, ko pošlje Bog 'z nebes Duhá, ki z vetrom, ognjem je pretvoril um vsakega apostola.

To vidno bilo je in slišno, rodilo velik je uspeh, je napolnilo sobo hišno in mnogim Judom zbriše — grehl!

Uspeh pa birm sedaj naslednjih ni viden več kakor tedaj, nevidno le v birmskih tednih Duh Sveti — nas poseti zdaj.

Sledilo je nato škropljenje grobov vseh farnih rajnikov, ko žalno vmes doni zvonjenje, molitev škofa, klerikov.

Pri križu Libero opravi Prevzvišeni s kleriki, nakar prisotnim še objavi: »Za vse pokojne molite!«

Nato Vladika še mladino na zakrament pripravljenó mazili s krizmo lepo, fino podjavši roki na glavó.

Po birmi očenaše zmoli z botni in z birmanci in jih opomni, naj oholi svet zmagajo kot vitezi!

Sledilo je pregledovanje uradnih vseh župnijskih knjig in tudi teh podpisovanje, kar zadnja ni ta škofa brig!

Osební tajnik pa pomaga (mons. Kanduth) en del teh del izvršiti, je vizitacija pač snaga, dejanj teh red izpolniti!

Potem sledi zasliševanje vseh farnih sočiniteljev, odbora, sveta zborovanje s škofom kot Učiteljem!

Še deputacija je došla k škofu na 'vesel sprejem', ki je pa kmalu zopet odšla, ko škof odgovor da možem.

Popoldne Nadpastir še pride pred mater tu najnežji rod, ki ves je najbolj 'bona fide', in dá jim nauk in blagoslov.

Med tem pa sonce k zahodu jesensko kmalu bliža se, in Nadpastirju k odhodu zvonovi toplo vsi — doné.

Pa župnik, ki je v župniji že štirideset težkih let on dan na dan v 'eremiji', odločnik je, ki lomi led.

A fara je ga počastila, ko se je zbrala na ta dan obiska škofa in slavila tako Njegá cenéč nja stan!

GOZDANJE slavna fara stara, ki PASIJON igrala si, (ca 1870—1940) med farami Ti nimaš para, spomin na to ti še živi!

Gozdanjam čast in slava bodi, prihodnjost dobra vsem vasem, čas fari pa nov dom prisodi, (župniščel) ni stani — slíčen časom tem!

Drug jezik znati, je konistno, saj vsak Slovenec nemško zna, svoj rod tajiti, pa objestno, ker veternik nič ne velja.

Naš jezik nič več ne učijo, kar vélika krivica je, Slovenci naj se zanj borijo, to dobro bode le za nje.

Naj vera, rodoljubje túdi ód nekdanj spet se obnovi, a zá to truda ne zamúdi, Slovencu to se spodobi!

Velja ta rek ne le Gozdanjam, velja za ves naš Korotan, podobno to ni kakim sanjam, umeti to je vsak dolžan!

Pa če oblast ne da učiti jezika več slovenskega, (t. j. vsem) potem pa moraš sam storiti, kar zahteva — nemščinal U. T.

Športni kotiček

ZVEZNA LIGA

Avstrija Dunaj — Avstrija Celovec 2:1 (2:0)

Dunajske »violice« so v tekmi proti »koroškemu bratstvu« prišle le do pičlega rezultata (2:1). Rezultat sam pa ne pove vsega, kajti Dunajčani so trikrat(!) zadeli samo na les.

Vodja tabele (Dunajska Avstrija) v tej tekmi nikakor ni pokazala, da je zares najboljši avstrijski klub.

Celovška obramba, ki je tokrat zelo modro igrala, je imela zopet najboljšega moža v Vavpotu (škoda, da je že tako star — 30 let!). Tudi vratar Gartner, ki je prej igral za Dunajčane, je obranil enajstmetrovko in je še z lepimi paradami zabranil višji izid.

Edini gol Celovčanov je ustrelil Lorber I iz kazenskega strela (25 m).

Po 10 tekmah se nahaja cel. Avstrija s 7 točkami na 10. mestu.

HOKEJ NA LEDU

WEVg — KAC 7:5 (3:1, 3:3, 1:1)

V tekmi za »Alpenpokal« je dunajski EV premagal na Dunaju mlado moštvo KACA. Tekma je bila že v prvi tretjini izgubljena. Dunajčani so naprenehoma napadali gol Korošcev, ki ga je branil ameriški olimpijski vratar, Larry Palmer. Tudi on in Kanadčan Lemon, izvrstni tehnik, nista mogla preprečiti poraza. Totalno je odpovedal drugi Kanadčan Williamson; vsi drugi igralci KAC-a so bili živčno preobteženi.

Tabela za »Alpen pokal«

1. Dunajski EV	4	2	2	0	18:14	6
2. HC Bozen	3	2	1	0	16:10	5
3. KAC	4	1	1	2	18:19	3
4. HC Rex Cort.	0	0	0	0	0:0	0
5. HC Davos	3	0	0	3	6:16	0

SMUČARJI SE PRIPRAVLJAJO NA BLIŽNJO SEZONO

Selan Pristovnik trenira v krogu najboljših Korošcev

Po kondicijskih vajah na Flattnitzu in po skupni otvoritvi smučanja selskih tekmecev na izvrstnem pobočju Kobolske planine, kjer je trenutno že dosti snega, se je udeležil Maksi resnejšega treninga od 8. do 11. novembra na Glocknerju. Pod vodstvom izkušenih učiteljev, Lipautz in P. Gruber, so se tega kurza udeležili sledeči — od Amanna imenovani — najboljši smučarji Koroške in Vzhodnotirolske zveze: Sodat, F. Gruber, Possatz, Stotter, Fercher, Kaponig, Winkler, Wagenhofer, Lardschneider, Pristovnik, Maier, oba Martinjaka, Oberrisser, Bromberger, Rauter in Tynaj ter dame Hoffmann, Fantour, Kulch in Kabath.

Nadaljni trening, in sicer za slalom, se je pričel v ponedeljek, 19. in traja do 24. tega meseca na Reißecku, kjer kažejo snežne

razmere za ta letni čas naravnost optimistične predpogoje za intenzivno vežbanje. Udeležili so se ga isti kot že zgoraj omenjeni, torej tudi naš Maksi.

Pravtako se je pretekli teden vršil trening za OeSV B-kader. Poleg smučarjev iz Štajerske, Tirolske in Salzburgske, pod vodstvom Oberaignerja, vežbata tudi zastopnika Koroške, Muckenschnabel in Sodat na pobočjih Weißsee.

NAMIZNI TENIS

Po petih porazih — prva zmaga DSG - Celovec — SK Kriva Vrba 6:4

V tej, do konca napeti tekmi, se je odločilo, katero izmed obeh moštev bo nosilo »rdečo luč«. Prvič v tej sezoni je bila sreča na strani Celovčanov.

Za DSG sta bila uspešna Grabner (3), Partl (2), ter Partl-Grabner (3). Za KSK pa Schneider (2), Parinpek in Hillepold (oba po 1).

NOGOMET

Prvenstvo II-d-razreda — končano

V zadnjih dveh prvenstvenih tekmah si je šentjakobsko moštvo osvojilo samo eno točko, in sicer v tekmi z Metlovčani. Tekma se je končala 3:3 (1:2) neodločena. Tokrat se Rožani sploh niso znašli; obramba pa je imela »črni dan« razen Hanschota, ki je bil tokrat najboljši nogometaš na igrišču.

V zadnji tekmi pa je premagala Svetna ves v rožanskem derbiju sosednji St. Janž, ki je na namočenem igrišču v Svetni vesi dal vse iz sebe. Zmaga moštva iz Svetne vesi je bila srečno dosežena, kajti v prvem polčasu so dominirali šentjanski igralci, a ni se jim posrečilo doseči zaželeni gol. — In uspeh je izostal.

Tabela:

1. St. Lenart	10	8	1	1	34:14	17
2. DSG Borovlje	10	8	0	2	38:17	16
3. St. Paul	10	7	1	2	30:11	15
4. Svetna ves	10	7	0	3	40:14	14
5. Podkarnos	10	5	2	3	25:20	12
6. Labod	10	4	2	4	29:25	10
7. Metlova	10	3	2	5	21:35	8
8. St. Janž	10	3	1	6	18:30	7
9. Grebinj	10	2	2	6	12:23	6
10. Grabštanj	10	2	1	7	18:44	5
11. Ruda	10	0	0	10	9:40	0

BOŽICNO SREČO in veselje si boste zagotovili z nakupom radijskega in televizijskega aparata, glasbenih instrumentov, likalnika ali električnega brivskega aparata

pri tvrdki

JOHAN LOMŠEK

Št. Lipš, Tihoja, p. Dobrla ves

Tel. 04237 (246) — Zahtevajte cenike!

Ob sestanku slovenskih študentov na Dunaju

List argentinskih Slovencev »Svobodna Slovenija« prinaša v eni izmed zadnjih številok razpravo o vprašanju, ki so jih obravnavali na sestanku dunajskih slovenskih študentov v St. Janžu v Rožu. Dobesedno pravi:

Klub slovenskih študentov na Dunaju je patil pravil za nedeljo 9. septembra v St. Janžu v Rožu zborovanje slovenskih visokošolcev in študentov na Koroškem. Na sporedu je bila izmenjava misli in razprava o koroškem manjšinskem vprašanju.

Pred tem zborovanjem je predsednik Narodnega sveta na Koroškem dr. Valentin Inzko napisal v glasilu demokratičnih Slovencev na Koroškem v Naš tednik »Kronika« uvodnik »Jedro manjšinske problematike«. V njem bodoče slovenske javne delavce in narodne voditelje ter borce za slovenske narodne pravice na ta pereč problem in na potrebo narodnega dela opozarja takole:

Pogostokrat se pojavlja med nami negativna kritika nad obstoječimi narodnostnimi prikljuki v deželi. V kolikor zadene pri tem krivda državne oziroma deželne oblasti, je bilo v našem listu ponovno izpovedano. Vendar bi bilo napačno čakati križem rok le na ureditev narodnostnih vprašanj potom države. V prvi vrsti smo sami odgovorni za naš narodni obstoj. Te odgovornosti nas pred zgodovino nihče ne more razrešiti.

Drži, da je država dolžna izpolniti vse obveznosti do manjšine, ki izvirajo iz državne pogodbe. Vendar smo ravno v zadnjih letih doživeli, da moramo za to ustvariti predpogoje tudi Slovenci sami. Slovenske gimnazije ne bi bilo brez slovenskih dijaških domov, brez slovenskih profesorjev, brez temeljitega narodnega dela v preteklosti. Njej so položili temelje vsi veliki rodoljubi, ki jih omenja zgodovina med koroškimi Slovenci, in vsi prosvetni delavci širom Roža, Zilje in Podjune. Imena teh

so sicer razvidna le še iz krajevnih društvenih kronik, njih delo pa živi v naši največji ustanovi — slovenski gimnaziji — naprej. Črka državne pogodbe bi torej za ustanovitev slovenske gimnazije ne zastavala. Večdesetletna vztrajna gojitelj narodne zavesti ji je vlekla šele za življenje potrebnega duha.

»Iz tega pa je razvidno, da je vsako narodno delo potrebno, in če bi se nam večkrat zdelo še tako brezpomembno in morda celo brezuspešno. Na daleč gledano bo obrodilo zaželeno sadove. Z vsa resnostjo bi morali zato poživiti povsod, kjer vlada tozadevno mrtvilo, prosvetno delo. Gledati bi morali v njem bistveno sredstvo za ohranitev narodnega življenja. Kakor so slovenske politične, kulturne in gospodarske organizacije za nas potrebne, o usodi manjšine bo odločalo podrobno narodno delo po farah, delo slehernega igralca, peva, zadržnika, občinskega odbornika, torej javnega delavca. Zato bo treba celotno

narodno delo še bolj osredotočiti na prosvetna društva, pevске zbornice, igralske družine, zadrage ter krajevne politične odbore. Za to delo po naših vaseh odgovarja vsak Slovenec pred svojo vestjo, pred narodom in zgodovino. Vas, v kateri ni več narodnega dela, bodisi v tej ali drugi obliki, je zapisana smrti. Na tem tudi zakon o slovenskem uradnem jeziku ne bi mogel več kaj spremeniti.«

Svoja izvajanja pa dr. Inzko zaključuje z naslednjo ugotovitvijo in pozivom:

»Nešteto je torej vprašanj, o katerih bo treba razmišljati ter iskati primernih odgovorov. Z negativno kritiko samo nismo še izpolnili svojih dolžnosti. Sodobni čas zahteva od nas vse več. V dobi revolucionarnih dogajanj in bliskovitega presnavljanja človeške družbe tudi pri nas — moramo najti jasen odgovor, kje stojimo kot Slovenci in kaj moremo in moramo storiti, da se ohranimo kot narod tudi v bodoče. Na ta vprašanja pa si moramo dati končno odgovor vsi, ki stopamo te dni v novo delovno sezono.«

Iz filmskega sveta

Bistrica v Rožu. — Sobota, 24. 11.: Texas John (III). — Film iz divjega zapada. Napet film brez nepotrebnih brutalnosti. — Nedelja, 25. 11.: Es muß nicht immer Kaviar sein (IVa). — Nemška veseliga za odrasle s premislekom. — Sreda, 28. 11.: Serengetti darf nicht sterben (IIa++). — Barvni film o naravnem parku v pustinji vzhodne Afrike. Vreden dokument prave ljubezni do narave in živali.

Borovlje. — Sobota, 24. 11.: Jedermann (II+). — Film po znani solnograški odskri prireditvi. — Nedelja, 25. 11.: Im schwarzen Rössl (III). — Mladost deklet podeduje star in zadolžen hotel, katerega spravi s pomočjo nekaterih ljudi spet kvišku. — Torek, 27. 11.: Tehäuser, Tempel, Wolkenkratzer (II). — Barvni kulturni film o današnji Japonski. — Četrtek, 29. 11.: Die Vergeltung des roten Korsaren (III). — Morski ropar razkrinka nadutega guvernerja.

Dobrota ves. — Sobota in nedelja, 24. in 25. 11.: Schloß Hubertus (II). — Film po znanem Ganghoferjevemu romanu v barvah. — Sreda, 28. 11.: Mirabella — das Mädchen auf dem Titelblatt (IV). — Veseliga.

Miklavčevo. — Nedelja, 25. 11.: Der Klosterjäger (III). — Film po znanem Ganghoferjevemu romanu v barvah. — Četrtek, 29. 11.: Mirabella — das Mädchen auf dem Titelblatt (IV). — Veseliga.

Pliberk. — Sobota in nedelja, 24. in 25. 11.: Wilde Katzen (IIa++). — Dokumentarni film o življenju divjih zverj v tropskem pragozdu. Velicestni naravni posnetki!

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

NEDELJA, 25. 11.: 7.30 Duhovni nagovor. S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo. — PO-NEDELJEK, 26. 11.: 14.15 Poročila, objave. Pregled sporeda. — Žena in dom. — 18.00 Športni obzornik. — TOREK, 27. 11.: 14.15 Poročila, objave. — Recitacija in deklamacija. — SREDA, 28. 11.: 14.15 Poročila, objave. — Kar želite, zaigramo. — ČETRTEK, 29. 11.: 14.15 Slovenske pesmi. — PETEK, 30. 11.: 14.15 Poročila, objave. — Od petka do petka po naših krajih in pri naših ljudeh. — Poskočne viže. — Hišna imena v okolišju nekdanje humperske graščine na Koroškem. — SOBOTA, 1. 12.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca. — 18.25 Za našo vas.

ZANIMIVOSTI

Viseči most na obroke

Prebivavci Sydnoja že trideset let na obroke odplačujejo gradbene stroške za viseči most, ki povezuje dve obali v pristanišču avstralskega milijonskega mesta in ki velja za največjega svoje vrste na svetu, vendar še ni mogoče natančno določiti trenutka, ko bo jeklena konstrukcija postala last mesta. Viseči most so zgradili leta 1932 za 2,4 milijona dolarjev. Mostnine se je nabralo sicer že dva in polkrat več, toda zaradi vzdrževalnih stroškov in obresti so meščani doslej poravnali komaj petino dolga. Na mestni upravi so izračunali, da bo treba pobirati mostnino vsaj še do leta 2000.

Mačja farma na otoku Man

Ker je v Kanadi, Franciji in nekaterih drugih deželah po svetu veliko ljubiteljev brezrepih mačk, katerih domovina je britanski otok Man, so sklenili urediti na tem otoku posebno mačjo farmo, ki naj bi gojila živali in z naraščanjem oskrbovala naročnike. Mačke z otoka Man veljajo za posebnost že 200 let in jih je bilo zadnje čase čedalje manj.

SEJEM GOVEDA

Zveza rejcev koroškega lisastega goveda sporoča, da bo priredila v sredo, dne 28. novembra 1962 v Leobnu (v Oberlandhalle) svoj zadnji letošnji govejski sejem.

Prignali bodo 50 bikov in 250 visoko brejih krav in telic, ki prihajajo s planine.

Razpored: Torek, dne 27. novembra 1962, pregled in uvrstitev v vrednostne skupine.

Sreda, dne 28. novembra 1962: začetek sejma ob pol desetih.

Vse živali prihajajo iz priznanih hlevov, za katere je preiskava ugotovila, da ne bolujejo na tuberkulozi ali na bacilu Bangu. Od hleva do hleva so zavarovane.

Informacije vam nudi Zveza rejcev planinskega lisastega goveda za Štajersko in Koroško, Celovec, Museumgasse 5, telefon 48-11.

GLEDALIŠČE V CELOVCU

Petek, 23. nov., ob 19.30: Der Bettelstudent. Zasedena predstava. — Sobota, 24. novembra, ob 16.30 in 20.00: Der Leibgardist. Gostuje Heidemarie Hatheyer in Adolf Wohlbrück; igralci iz Berlina. Gostovanjske cene. — Nedelja, 25. nov., ob 15.00: Der Bettelstudent. — Sreda, 28. nov., ob 19.30: Geliebter Gangster (zadnjičkrat). — Četrtek, 29. nov., ob 19.30: Der Bettelstudent, 3. predst. abo C in GWF-četrtek; 2. predst. GWA-četrtek in deželski abo-četrtek. — Petek 30. 11.: ob 19.30: DIE RAT-TEN (krstna predstava), 4. predst. abo A in GWF-petek, 3. predst. deželski abo-petek. — Sobota, 1. dec., ob 19.30: Der Bettelstudent. — Nedelja, 2. dec., ob 15.00: Schönes Wochenende, Mr. Bennett (zadnjičkrat). — Za vse predstave prosta prodaja kart.

KOMORNE IGRE

Petek, 23. nov.: CANDIDA (krstna predstava). — Sobota, 24. nov., nedelja, 25. nov., sobota, 1. in nedelja 2. dec.: Candida. — Za vse predstave prosta prodaja kart. Začetek vedno ob 19.30.

Otroški vozički — Moško in damsko perilo

Hubertus-plašči za otroke

Trgovska hiša

VILLACH, Widmannsgasse 88

Najnovejše kmetijske stroje, štedilnike, pralne stroje, gospodinske potreščine

ugodno in na obroke pri

HANS WERNIG

KLagenfurt, Paulitschgasse (Prosenhof)

PFAFF
NÄHMASCHINEN

Leo Truppe
VILLACH - Oberer Kirchenplatz

STADLER
Möbel

Sonderangebot!

Bettbänke

Hartholz erstklassige Polsterung modernste Stoffmuster in allen Farben

ab S 975.- im

„Haus der guten Möbel“
Klagenfurt, Theatergasse 4, Telefon 71-4-31

Zaradi opustitve trgovine
razprodaja po zelo ugodnih cenah

WALCHER KLEIDUNG

Klagenfurt - Celovec,
10.-Oktoberstraße 2

Oglašuj v našem listu!

Blago za
jesenske obleke,
posteljno perilo

Velika izbira —
zelo
ugodne cene

L. Maurer

Klagenfurt

Alter Platz 35

Najbolje kupite ure, nakit
in drugo pri urarskem
mojstru

Gottfried Anrather

Klagenfurt, Paulitschg. 9
Popravila izvršim takoj in
solidno, kupujem in zame-
njam zlato in srebro
(tudi strto zlato).

Gostinski obrati, gospodinje, pozor!

Že sedaj si po ugodnih cenah
nabavite manjkajočo opremo

v trgovini s preprogami

RADLMAYR

VILLACH

Velika zaloga žimnic, zaves, talnih
oblog in raznih drugih vrst blaga
za opremo sob

Plačilne olajšave!